

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

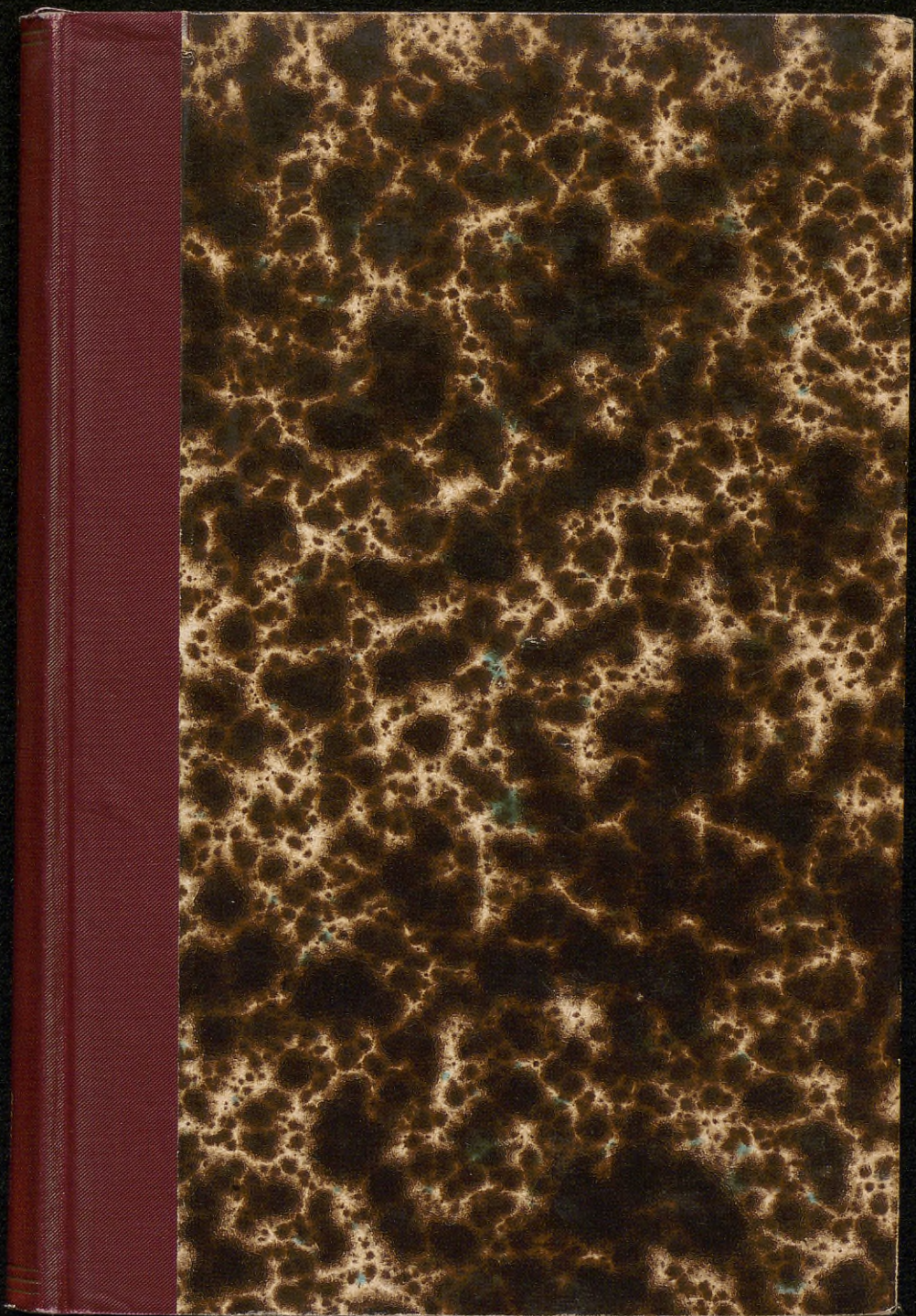
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

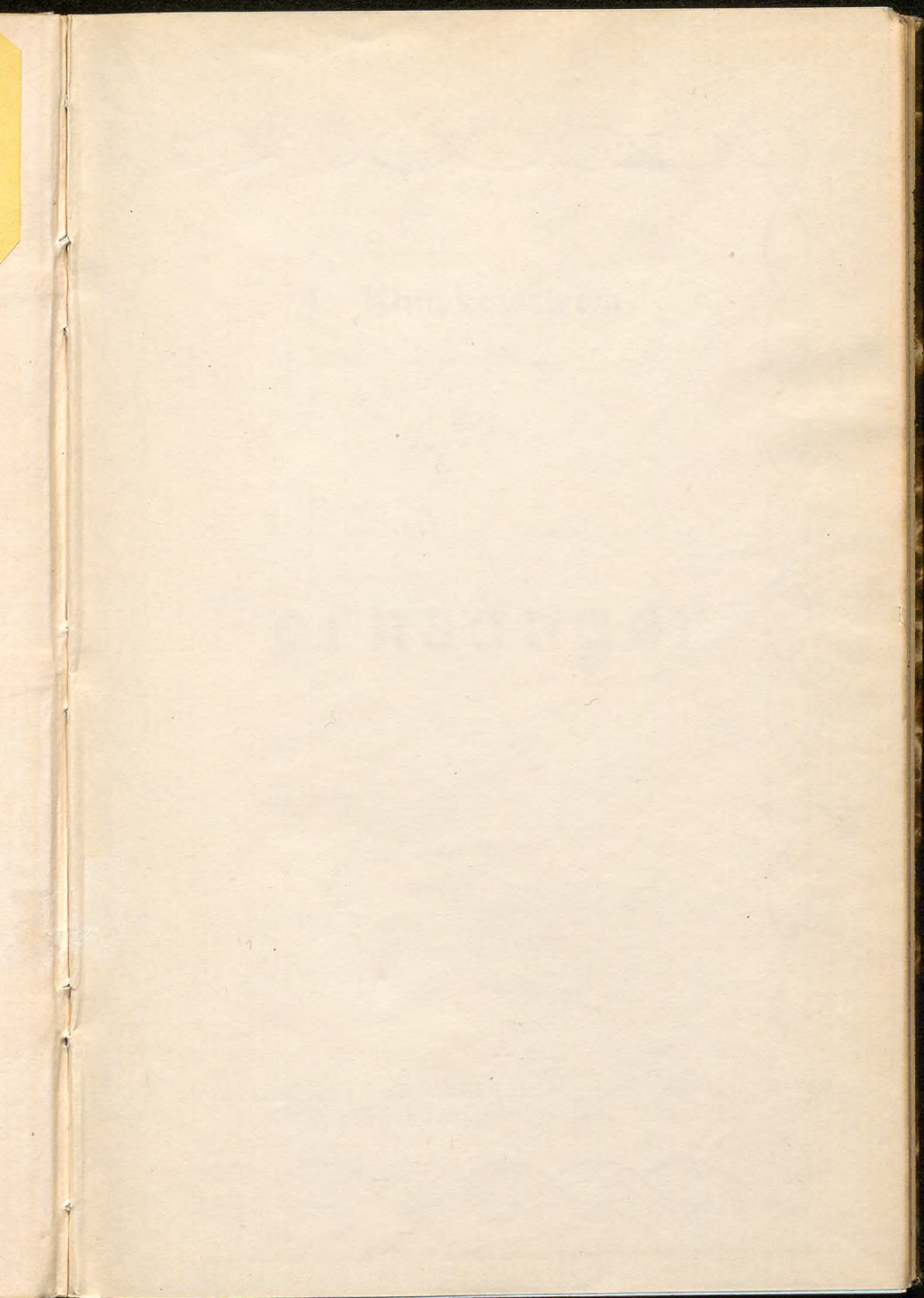

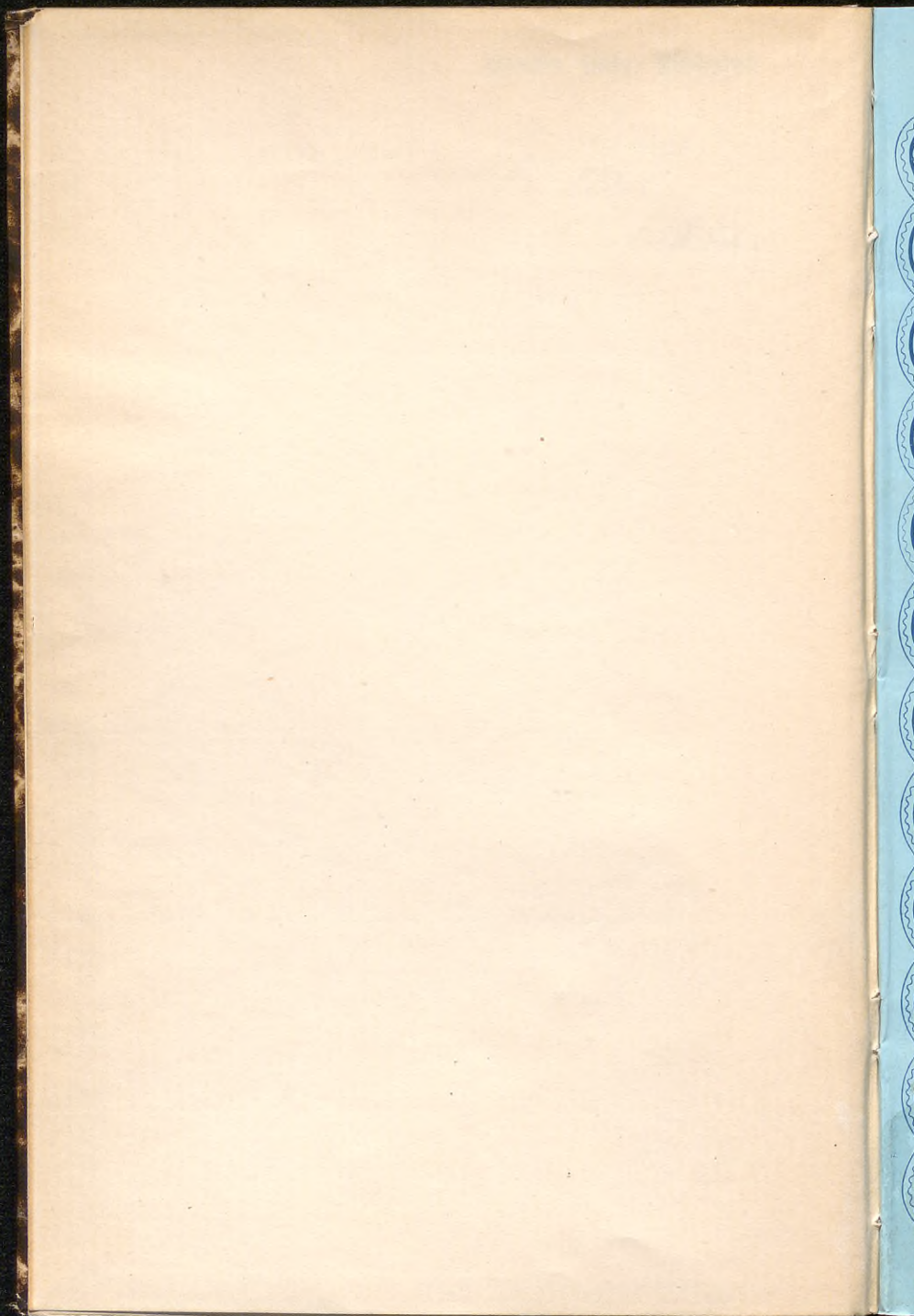
UPPSALA
UNIVERSITET

Upsala Univ. Bibliotek

Sc. aud.
Sc. liter.
Dikter.

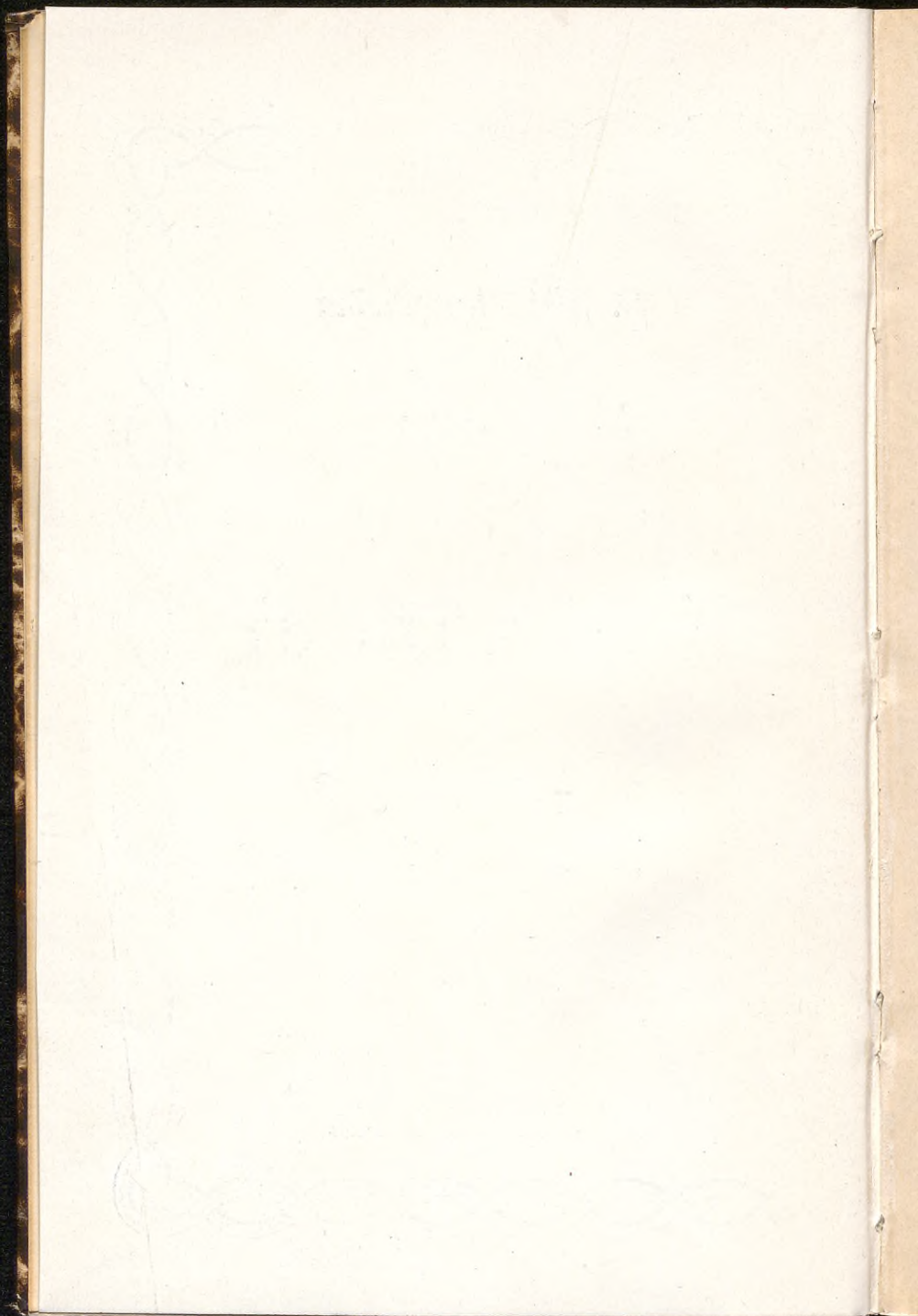
192

A. Klinekowström

Fornsånger

STOCKHOLM.

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1895.

FORNSÅNGER

AF

A. KLINCKOWSTRÖM.

(Tryckt i 150 exemplar.)

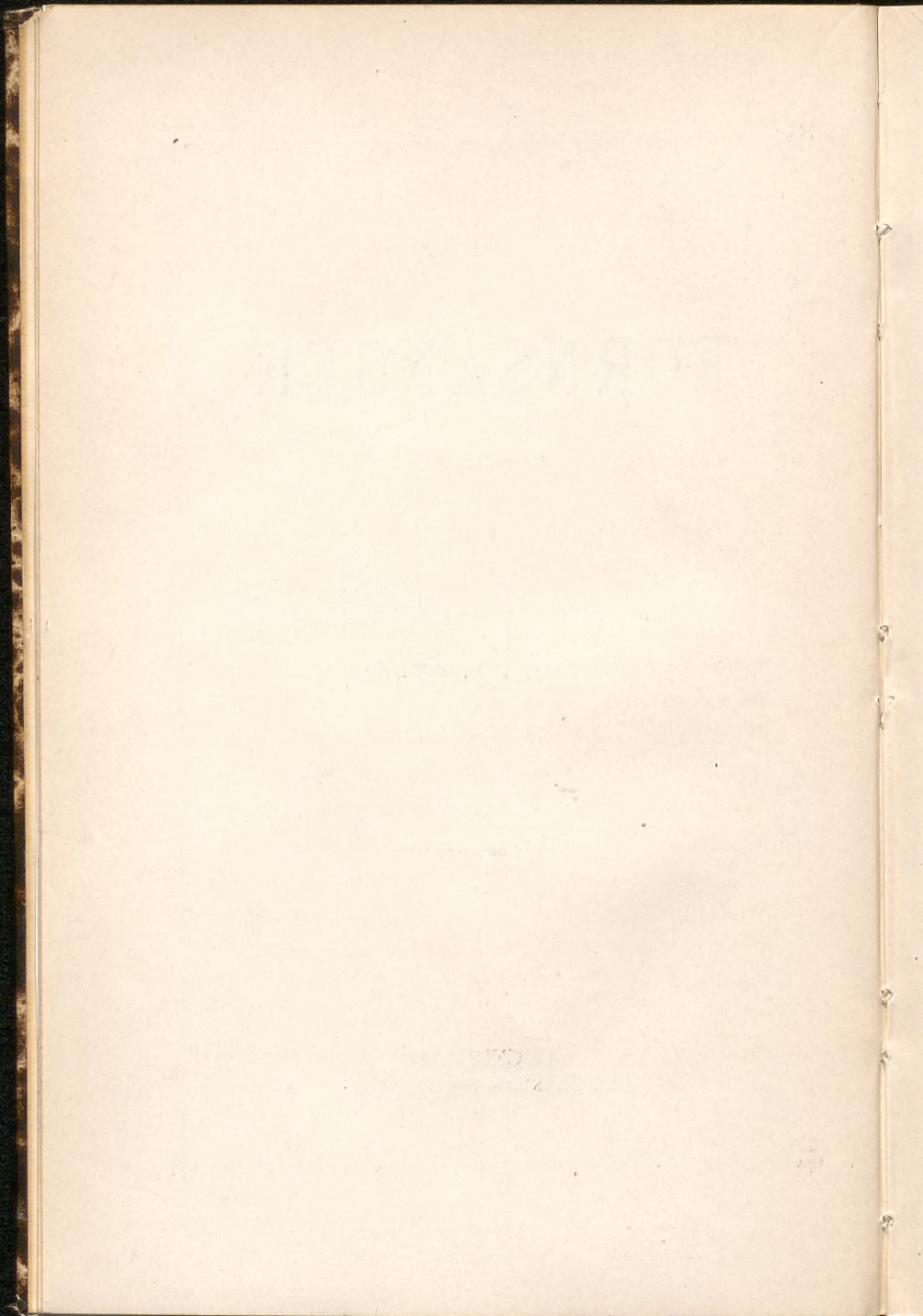
FORNSÅNGER

AF

A. KLINCKOWSTRÖM.

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI
1895.

FÖRORD.

Drifven af begäret att till ett någorlunda afslutadt helt utarbета den episod ur fädernas sagokrets, hvaraf den senare delen under namnet »Svipdag Egilssons Saga» redan kommit allmänheten till handa, har jag under de lediga stunder, som studier i ett från sagans värld vida skildt område kunnat lämna mig, utarbetat de båda dikter, som härmed öfverlämnas till läsaren. I den inledning som föregår själfva dikten har jag under den i den nordiska sagan vanliga citatformen infogat några brottstycken ur en ännu oafslutad diktcykel »Valand Ivaldessons Saga». Den måhända i och för sig ej fullt korrekta utvägen, att medelst ett oafslutadt drama sammanbinda två episka

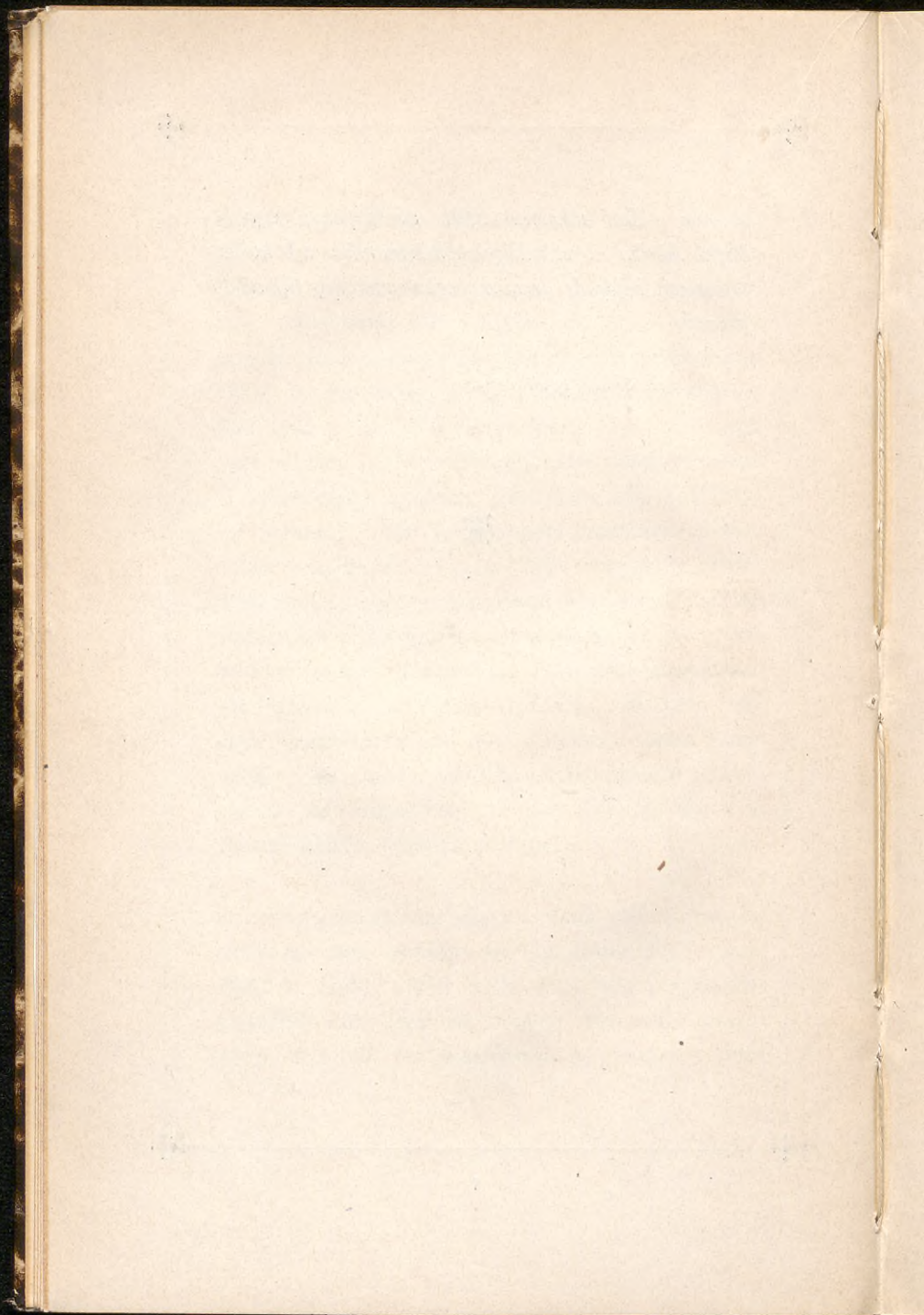
diktsamlingar finner här en ursäkt dels i försöket, att därigenom bereda, den af den långa följdens romanser tröttade läsaren en väl behöflig omväxling, dels, och framför allt, i begäret, att genom den dramatiska formen söka framhålla de inre driffjädrarna till de i den episka dikten skildrade handlingarna. Som läsaren af »Svipdag Egilssons Saga» lätt torde märka, är slutet af andra akten egentligen endast en omarbetning af denna dikts första sång (»Svipdag och månen»). Den här använda dramatiska formen tillåter emellertid en vida friare behandling af den ursprungliga sagan; härigenom blef det möjligt att klarare än i den episka dikten framhäfva den plikt-kollision mellan kärleken till Fröja och hämneplikten mot Gudarna och deras skyddsling, Halfdan, som utgör grundmotivet till alla Svipdags senare handlingar. Att i detta syfte låta Fröja uppträda på valplatsen vid Svarins hög är en, som jag tror i ett drama tillätlig, »licentia poetica».

Slutligen återstår mig att uttala min tacksamhet såväl till min vördade vän och lärare, Prof. Viktor Rydberg, hvars aldrig svikande intresse för nordens sagovärld varit mig ett ständigt stöd under arbetets gång, som till de medlemmar af pressen, hvilka

åt den redan utkomna delen af Sviþdags Saga behagat skänka en välvillig uppmärksamhet, och hvilkas oftast väl befogade anmärkningar varit mig till största gagn.

Stockholm. April 1895.

INLEDNING.

Detta är denna sagas upphof:

Ivaldes söner sporde sin faders död och Gudarnas dom i målet mellan Loke och Brock Mimers-son.

Valand Ivaldes-son tog nu ed af sina bröder, Egil och Slagfinn, att hämnas skymfen på Valhalls Gudar eller låta sitt lif i fejden. Härmed var det band brustet, som af urtid vid Gudarna bundit Niflungarnas konstförfarna skaparätt. Valand ville ödelägga jorden och göra Gudarna maktlösa.

Härtill syntes honom alla medel goda. Fröj, sin fosterson, utlämnade han åt jättehöfdingen Bele, likvisst endast mot säker lejd, *det* villkoret hade Egil uppställt. Genom Valands och Gullveigs list

föll äfven Fröja i Beles våld, och då kort härpå växtlighets-diserna, Sif och Idun, Ivaldes-döttrar, lämnade Asgard, för att i Ulfdalarna uppsöka sina fränder, Niflungarna, och Loke med Valands hjälp lyckades bringa Balder af daga, fanns i Asgard ingen, som ägde makt att hejda Valands förstörelseverk. Härom är kvädet:

»Fursten för Alfer håller sitt ord.
Gandrar han löser ur fjättrande bast,
Vindarna ila i brusande hast
Bort öfver fjällen mot blomstrände jord.

Mantel han skakar i stormarnas gny.
Isarna simma på skummande sjö,
Soldis kör genom yrande snö,
Mångud höljes i skymmande sky.

Murknade falla de lummiga träd,
Vintern till storms emot sommaren går,
Viker allt mindre för grönskande vår,
Isarna tränga i dalarna ned.

Jöklarna famna den bördiga bygd.
Lunder och fält emot isande barm
Jättarna trycka med blånande arm,
Odlaren drifves ur dalarnas skygd.

Längre, allt längre mot sunnanland
Flyr blomma och fågel och grönskande vår.
Högre, allt högre med hvarje år
Växer de väldiga jöklarnas rand.

Trängre blir bygdens bördiga band.
Fåfångt stiga böner och blot!
Gudarna mäktat mot jättens hot
Längre ej värna de sköflade land!

Stormarna brusa på Diarnas fjärd,
Hvirflande regna i rymderna ned
Vissnade löfven från åldrarnas träd,
Kölden ej skonar de heligas värld!

* * *

Klagande krets
Roptatyrns korpar.
Bära till Bölverk
Sorgliga bud.

Åldrarnas öden
Ovissa synas;
Sorgsna i sinnet
Nornorna sitta.

Under den evigt
Ståndande Askens
Gulnade krona
Gråta de höga.

Tyst, uti tankar
Trite förgäfves
Grubblande söker
Olyckans grund.»

* * *

Kölden hade nått sin höjdpunkt, Midgard låg redan halft begravet under de rastlöst framvältande fimbuljökklarnas ismassor, hvilka från Jotunheim och bergen vid Rins, den heliga flodens, källor sträckte sig ut mot Midgards hjärta, Aurvangalandets bördiga slätter och Vallands fordom grönskande dalar. Valands största mästersmide, »Hämndesvärdet», hvars hugg *intet* mäktade motstå, var fulländadt. Skulle ej världen förgås, måste högre makter än Asgards ingripa. Från sin sal vid Världsträdets södra rot sände nu Urd, den bjudande, bud till Mimer:

Budbäraren kvad:

»Väpna dig, Nidud,
Furste bland Njarer!
Striden nu stundar
Mot stormarnas drott.

Ivaldes ättling
Möte sitt öde,
Lyckan har lämnat
Lebard till slut!»

Mimer kvad:

»Hoddmimers hälsning
Bringa till Hela
Gudmund med glädje
Gångar till kamp.

Hälsa den höga:
Njarernas höfding
Ännu i afton
Håller sitt ord!»

* * *

Mimer lät nu kalla Njarerna, sina söner, samt
sina döttrar, Nattdiserna, och deras moder.

Han bjöd dem alla att rusta sig till färden.

Så skedde, och aderton i följe redo Njarerna
ur borgen, att öfver fimbuljökeln's isfält uppsöka
Valands vistelseort. Härom är kvädet:

»Fram öfver isig, ändlös öcken
Tysta de rida,

Diserna sprida
Rundt kring tåget dimma och töcken.
Rimfaxe fnyser,
Månskäran lyser
Ryttarnas väg öfver glimmande fjällen.
Lurande jättar,
Spanande vättar
Speja förgäfves i stormiga kvällen,
Se blott en strimma
Hvirflande dimma
Jagas af vinden längs fjällarnas kanter.
Framåt de ila
Utan att hvila
Uppåt de ändlösa jöklarnas branter
Mot ödsliga trakter,
Där rådande makter
Trotsats så länge af Ivaldes son.»

* * *

Nu vänder sagan åter till Valand och hans fränder. I Ulfdalarna, tätt bakom inlandsisens branta jökeltväggar, hade de timrat sig hus och smedja. Här lefde de med sina systrar medan Valand arbetade på sitt Hämndesvärd. Omsider blef

dock tiden växtlighetsdiserna lång i den öde dalen. En dag togo de tre älfvorna sina svanhamnar och flögo sunnan hän. Egil och Slagfinn följde dem snart. Valand ensam stannade kvar i Ulfdalarna; rufvande på hämnd, fördref han tiden med jakt och smide. Så funno honom Njarerna, och är i korthet om deras färd att säga, att den ändade så, att Valand, under sömnen öfverrumplad och bunden, sedan Mimer fråntagit honom Hämndesvärdet, bortfördes till Underjorden som fånge. Mimer gaf åt sin yngsta dotter Baduhild en guldring, som han tagit hos Valand, själf bar han Hämndesvärdet. Då kvad hans drottning:

»Vred han biter
Tänderna samman,
Blicken ej sliter
Från strålande klingan,
I bältet du bär.
Stäcka med stålet
Senornas styrka,
Och sätt honom sedan
På Sjöa-stad!» —

* * *

Så skedde ock. Valands senor afskuros i knäveckan, och han sattes på en ö, kallad Sjöastad att smida allsköns klenoder åt Mimer. Härom är kvädet:

I dunkel sjö
På öde ö
Slår Alfers drott
Kring stenar fornrödt guld.
En hatets bild,
Af vrede vild,
Han smider ve,
Han smider hämnd. —
Hans örnhamn färdig är
Och Baduhild
I svekeröfradt sköt
Ren Valands ättling bär.
Två unga Njarer fällde Alfens stål,
Och fadern själf ur söners hufvudskål
Drack sorgens bittra dryck!» —

* * *

Så hämnades Valand. Hans örnvingar buro honom snart upp till Jotunheim, där han återfann Idun. Emellertid sökte Gudarna, som utan Iduns

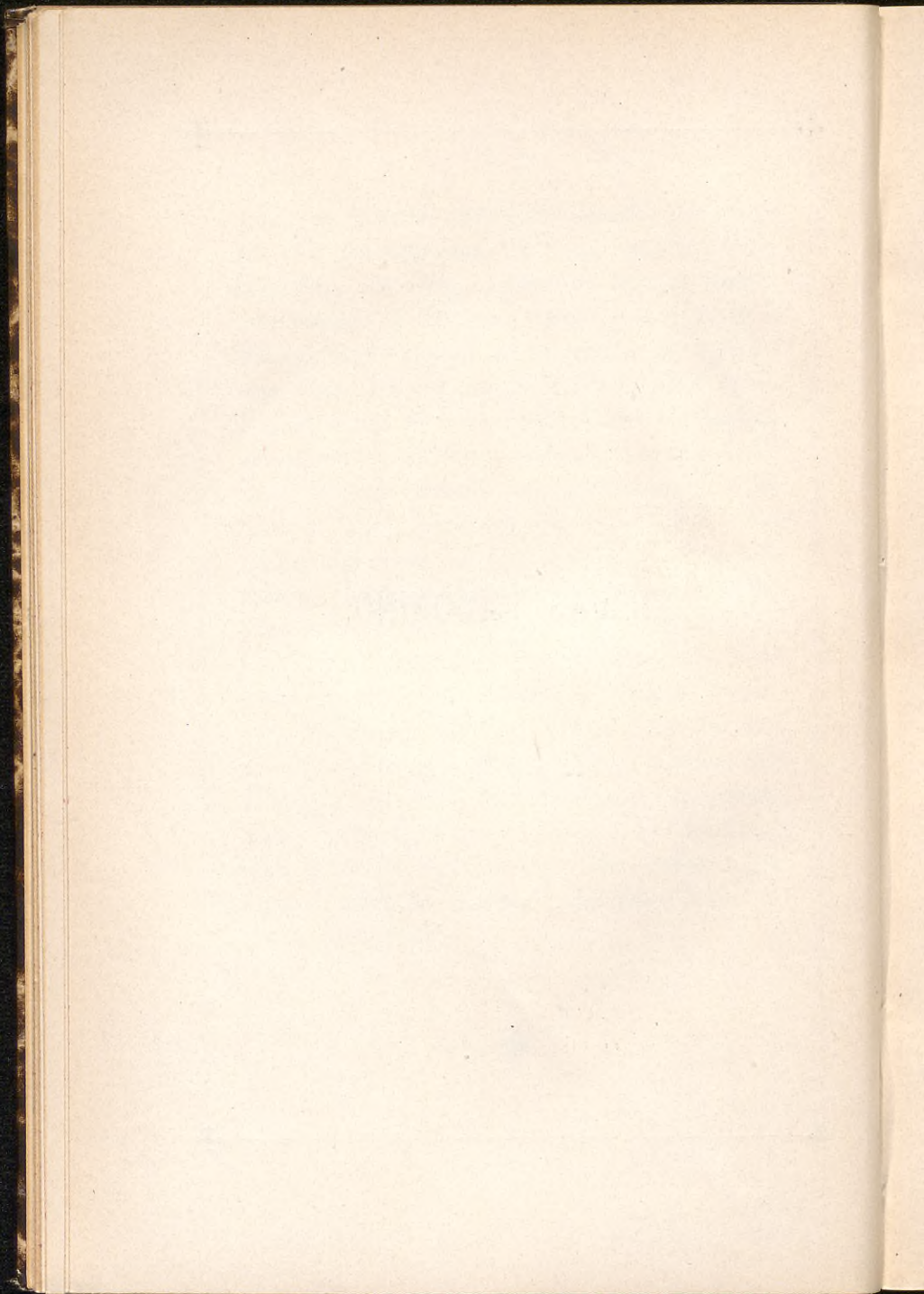
äpplen ej mäktade trotsa årens tärande tand, öfverallt efter den försvunna. De funno omsider hennes gömställe, och Loke Laufeyarson åtog sig hennes bortförande. I falkhamn svingade han sig in i Valands fasta fjällborg och bortförde till Asgard i sina klor den till en frukt förvandlade disen. Valand, iklädd sin örnhamn ilade efter, och ändade den jakten så, att Valand, sedan hans vingar svedts af de Valhall omfladdrande vaferlågorna, fick sin bane af Tors hammare. Så dog Valand. Nu vänder sagan om till Egil Ivaldesson. Från Ulfdalarna hade Egil begifvit sig till Gandvik, där hans borg och odal voro belägna. Här fann han Sif. Egils första maka, Groa, den galdervisa, hade under hans frånvaro bortförts af Halfdan Borgarson, Mannheims konung, i hvars borg hon födt en son, Gutthorn. Därefter hade Halfdan förskjutit henne. Hon återvände nu till Ulfdalarna med sin och Egils son, *Od-Svipdag*, här dog Groa. Med Sif hade Egil en son, Uller, endast några vintrar yngre än Svipdag. Om dessa bröder är denna saga diktad.

I.

FRÖJAS RÄDDNING.

I.

Bröderna.

vem jagar björnen i vinterkväll
Vid isiga Ifings strand?
Som stormen går det långs öde fjäll,
Långs blånande jökelrand.

Halli! Hallå! Genom björk och en!
— Nu gäller det skogens drott. —
Han följs af kopplet i vindsnabbt sken,
Han blöder för bågens skott!

Hör, drefvet buktar från trakt till trakt!
Framåt öfver snödjup mo!
Se, skidorna flyga som Odins jakt
På brakande skarens bro.

Nu stannar drefvet; det muntra skall
Är bytt uti stridstumult,
Och vrålet ljuder bland gran och tall
Långt bort genom öde hult.

Af flykten björnen till sist fått nog,
Nu stödd mot en furas fot
Står skogens konung med blodig bog
Och blick, som brinner af hot.

Då ljuda jaktrop vid gladens rand. —
På skidors buktiga par
Med hjälm på hjässa och spjut i hand
Ur skogen en yngling far.

Med spjutet lyftadt han störtar fram
Och svingar med säker hand
Mot björnen, stödd emot furans stam,
Sin klingas blixtrande brand.

Han riktar stöten mot raggig barm
och slungar sin lans med kraft,

Men skärande tänder i fåfång harm
Slår björnen till spjutets skaft.

Åt sidan flyger det goda stål!
Af rispan retad på nytt
Re'n björnen störtar med åsklikt vrål
Mot vikande, värnlös skytt.

Då hörs därinne i dunkel skog
En båges klirrande ljud,
Och borrhadt djupt uti raggig bog
Står dödens hvinande bud.

»Väl träffadt, Ullr, det var just tid!
Vid Urda, ett mästerskott!
Ej bättre skjutits i skog och lid
Kring Gandviks tornade slott!»

Så jägarn, men fram utur furors natt
På skidorna skytten flög
Med bågen i hand och fjäderhatt
Och lock, som kring skuldran smög.

Ullr kvad:

»Ej mycket felats att detta blef
För dig den sista jakt!
Som stormvind följde du kopplets dref
Allt genom den öde trakt.

Som blixten bort öfver skaren gled
Du utan att se dig om;
Mot din blott sakta min skida skred,
Allt mera jag efter kom.

Och dock till bistånd i ojämn strid
Från bågen mig gaf vår far
Lät Urd mig sända i rättan tid
Den pil, som din räddning var!»

Så bågens Ullr, den käcke skytt.
Med björnens blodiga fäll
Han brodern hjälper, förr'n ljuset flytt
I skymmande vinterkväll.

Svipdag kvad:

»I väster slocknat har Dvalins fröjd, *)
Re'n mörker och natt är när;
Tills månen stigit på fästets höjd
Vi dröja i skogen här.»

Så Oder och lockar med flintans sten
En gnista ur lansens stål.
Klart lågan flammar om torkad gren
I sprakande lägerbål.

Men Ullr hugger en gran i skog
Och grenar till spettets stöd;
Snart steks af björnen en blodig bog
På eldens glimmande glöd.

Och bredande bytets varma fäll
På isig drifva till bänk
De hvila ut på den mjuka päll
Och njuta af Rates skänk. **)

*) Solen. **) Elden.

Men snart blef tystnaden lång för Ull:
»Hell jägarens tidsfördrif!
Jag bytte det ej mot det röda gull,
Hans fria, hans härliga lif!

Till rimfrostglimmande skogens snår,
Då morgonen arla gryr,
Ur hemmets hallar med fröjd han går. —
Som vinden hans skida flyr!

Och dagen i ända vid hundars skall
Den brusande jakten går
I hvinande fart mellan gran och tall
På älgens och björnens spår.

Men kommer kvällen med stjärneljus
Han reder sin hvilostad
Och njuter vaggad af furors sus
Af hvila och värme glad!»

Men Svipdag mulnar — ej väl till freds
Han lyssnar på broderns ord,
Och ristar dystert med spjutets spets
Mång' runa i frusen jord.

Omsider det skarpa stål med kraft
Han stöter i marken ned.
Med hitnad knoge om spjutets skaft
Sin broder han svarar vred:

Svipdag kvad:

»För Vates släkte en värdig id
Att ila kring mo och snår,
Med skogens åbor att söka strid
I skällande kopplets spår!

Dit Egil vände från fjärran land
Med ära och fornrödt guld
Hans söner föra en hud ibland,
Då lyckan som mest är huld!

På väggen rosta de svärd han smed
Åt oss i vår barndoms dar,
Från murknade krokarna falla ned
De tunga sköldarnas par.

Min moder dog under bitter sorg,
Ett skändadt, förskjutet vif!
Än våldsmannen sitter på Brälunds borg
Och njuter af makt och lif.

För hämnarn Halfdan ej oro bär,
Ej Vate-ätten är fruktan värd!
Bland skogens tallar vår valplats är
Mot härmän svingar ej Svipdag svärd!»

Så galderkunniga Groas son
I flammande vrede kvad;
Hans öga irrar med dystert hån
Kring om den ödsliga glad.

Än blygselns rodnad, än vredens snö
Nu skifta på Ullrs kind,
Som ljus och skugga på frusen sjö,
Då skyarna jagas af vind.

Ur långa kogret en pil han tar
Och lägger på bågens sträng. —
En klirrande klang, och skottet far
Med hvin öfver snötäckt äng.

På dubbelt båghåll gick skottet fram
Och nådde hans ögas mål,
Och djupt i en furas mörka stam
Stod dallrande pilens stål.

Då ljusnade åter jaktens Ull,
Och kastade bågen till jord
Han bräddade bågarn med björnblod full
Och tog så åter till ord:

Ullr kvad:

»Hur vek ock blifven är Vates ätt,
Än träffar dess pil sitt mål!
Vid helga Asken, det skottet lätt
Sprängt sönder en brynjas stål!

Ej länge sitter på Brälunds borg
Drott Halfdan i konungaprakt!
Den Egil vållade skymf och sorg
Nu pröfve hans söners makt!

Jag bågarn tömmer på fäderns sätt
Och lofvar, hvart färden går,
Mot Heimdalls eller mot Bures ätt,
Jag städs vid din sida står!»

Med jubel Svipdag från marken sprang
Och fattade broderns hand:

Svipdag kvad:

»Som svärds slag, Ullr, det ordet klang,
Som Rotas flammande brand:

Ditt löfte, broder, har bytt min sorg
I jublande segerfröjd!
I morgon dra vi från Egils borg
Mot Brålunds tornade höjd!

Hvad *en* ej mäktar är lätt för *två*!
Snart lågor hvirfla om Halfdans loft,
Och Groas ande i frid kan gå
Ur kumlets multnade stoft!»

Så Hermod, men upp öfver östlig skog
Ur furors lummiga krans
På blänkande snäcka nu Nöckver drog
I glimmande silfverglans.

Men bröderna stego från slocknad eld
Och sträckte i hvinande färd
På skidornas par öfver fjäll, öfver däl
Mot hemmets vänliga härd.

II.

Svipdag och Sif.

Högt på härden
I högan sal
Leker luftiga
Lågans sken.

Mellan sparrar
Ur öppet spjäll
Ringlar sakta
Den röklå luft.

Bjärt föll skimrande
Flammans sken
På väggens vapen,
På smidesverk.

Af Valands hammar
Ett värdigt prof;
Där blixtra blanka
De klingor blå.

Där glimma gula
De sköldars guld
Bland hvita björnars
Och vargars fäll.

Hög vid härden
På ulfvahud
Sitter sörjande
Svanedis.

— Sif med det gula hår
Spinner flammande guld. —

Sorgsen tvinnar hon
Gullgul tråd
Från silfverslända
Med snöhvit hand.

Tyst hon tänker
På svunnen tid,
Då gräs än grodde
Kring borgen grönt,

Och Ljungarn ofta
Som firad gäst,
I hallen tömde
Det gyllne horn.

Nu grodde grunden
Ej längre grön,
Ej blickade blomma
Mot himmel blå;

Och vagnens muller
I molnen var
Till bäfvan endast
För Vates barn. —

Så tänkte den höga
Där tyst hon satt

I skymningens timma
Vid härdens sken.

Och såg hur flingornas
Hvita flock
Ur öppet rökfång
På elden föll;

Då klinga vapen
I vinterkväll,
Vid hallens gafvel
Hörs hundars gnäll;

— Ur öppna dörren
En iskall fläkt. —
Och Ullr stiger
Med Odr in.

Sif kvad: *

»Trötta mig tyckas
Sönerna två,
Skuldrorna tryckas
Af bördornas tyngd.

Rimfrost glimmar
I ringlande lock,
Kläderna styfva
Af frosten stå.

Mjöd jag er bjuder,
Örvandels barn!
Härden har hetta
Hornet har kraft.»

Svipdag drack och kvad:

»Hell dig, o moder!
Styrka ditt mjöd
Gifvit åt frusna
Jägarn igen.

Lång var färden
Fast ilande fort
Skidorna flögo
På skimrande snö.»

Ullr kvad:

»Björnen den bruna
Bringa vi dig,
På bergets branter
Vårt rof han blef!»

Sif kvad:

»Och intet annat
Ha Egils barn
Från långa färden
Till hemmet fört?»

Svipdag kvad:

»Sanning du anat, —
Sejdvana Sif,
Till borgen vi bringa
Ett stort beslut!»

Sif kvad:

»Sönerna såg jag
Med siareblick;

Hörde vid elden
De ungas ord; —

Hågen er drager
Till bragdrika dåd,
Drifver er, drottar,
Ur dådlös ro;

Krigarehågen
Ej klandra jag kan;
Ivaldes ädla
Blod ha'n I ärft!

Svare dock Svipdag,
Svärdtingets drott,
Först på den fråga,
Jag spörjer dig fritt:

Har Hermod korat
Med Halfdan kamp,
Och glömt att Guthorm
Är Groas son?

Som barn du bodde
I drottens borg,
Vill Oder bränna
Sin broders hem?»

Så Sif, den höga?
Men Hermod hör
Med dyster tystnad
Sin moders tal.

Med rynkadt äne
Och ögat sänkt
I stumma tankar
Han står en stund. —

Dock Svipdag länge
Ej svarslös var,
Snart Alfen åter
Till orda tar:

Svipdag kvad:

»Jag ser ditt sinne,
O! höga Sif!

Ur Egils salar
Vi släppas ej!

Så bränn då spjuten,
Och lär oss spinna!
Om slikt mer värdigt
Är Vates ätt!»

Med fröjd den fagra
Förnam hans ord,
Och Sif med glädje
Gaf sonen svar:

Sif kvad:

»Vill Svipdag svinga
Sitt goda svärd,
Ett dåd jag känner
Er drottars värdt;

Men svår blir fejden,
Ej blott med svärd

Och starka vapen
Den striden vinn!

Då I förnimmen
Den färdens art,
Måhända hellre
I dröjen här!» —

Ullr kvad:

»Ej aktar, moder,
Du högt vårt mod! —
Så höre Urda
Nu Ullrs ed!

Ej fejd, ej fara
Du finna skall,
Som ej vi trotsa,
Vi bröder två!

Vig vapnen våra
Till höga värf,

Och glad mot faran
Jag svär att gå!»

Svipdag kvad:

»Så höre Hela
Ock Hermods ed:
På färden svär jag
Att Ullr följa,
I striden svika
Ej skall mitt svärd!

I brynjoleken
På blodig ban
Jag brodern följer
Hvart färden bär!»

Sif kvad:

»Hell er, I höga
Hildurs fröjd!
Säll den, som ammat
Så ädel ätt!

Så hören, drottar,
Hvad dristigt dåd
Åt Alfakungar
Jag korat ut: —

Land vet jag ligga
Långt bortom haf,
Nordliga öar,
Höljda i natt.

Bele där bygger
Bland isiga berg,
Skaror omgifva
Jättarnas drott.

Tallösa stammar,
Starka i strid,
Vaktande värna
Vallarnas höjd.

Djupt in i borgen
Gömmes en skatt,

Fagraste byte
Finnen I där.

Fjättrade syskon,
Fröja och Frej,
Bida i borgen
Befriande vän!

Att Fröj förlossa,
Att Fröja fri
Med vapen vinna
Åt Valhall igen,

Se där, I drotter
Det djärfva värf,
Som högst jag känner
Bland kämpadåd!» —

Så Sif den höga;
Men sorgsen, tyst,
Står Svipdag dyster
På svärdet stödd;

Af mörka skyar
Hans änne skymms,
Hans panna täckes
Af tunga moln. —

»Väl,» Svipdag kväder,
»Blir färden svår;
Dock ingen klandra
Må Urdas dom!

*Hon ödet korat
Åt Egils barn;
Nu seger skänke
Hon Svipdags svärd!»*

På Ull' den ystre
Ur ögat sken
I klara strålar
Dock stridens lust;

Från väggen vapnen
Tar Veors fostre,

Till klarblå klingan
Han kväder glad:

»Nu slut är hvilan,
Mitt goda svärd!
Snart skall du ljunga
I Skaguls storm!

Skam, den som sviker
I svärdens lek,
Då Bele stämmer
Till brynjoting!»

III.

Svipdag och Groa.

Genom vintergatans
Hvita silfvervågor
Gevars snäcka glider. —
Gudmunds maka rider
Stjärnemantlad öfver
Skimmerkantad sky.

Ned från himlabågen
Blicka stjärneblösen.
Vimurs hvita lunder,
Våg, af frosten bunden,
Skymta matt i Nöckvers
Skäras silfversken.

Ut ur höga salen
Svipdag sakta smyger.
Friggas mörka moder
Blickar mildt på Oder,
Där han dystert gångar
Upp mot Groas grift.

Högst på klippan ligger
Kumlet, där den kloka
Valan, mull re'n vorden,
Hvilar djupt i jorden.
Gröna vagga gräsen
Öfver snöfri graf.

Lyst af Gevars snäcka
Sorgsen Svipdag träder,
Mörk till moderns kulle,
Redo att ur mullen
Kalla visa valan
Upp till Askurs värld.

Svipdag kvad:

»Vakna, visa Groa:
Vakna, galdergoda!
Drag från grafvens dörrar
Dödens tunga riglar,

Träd ur mörka mullen,
Minns i nöd du lofvat,
Att ur kummeldösen
Kvada för din son!»

Mäktigt skallar sången,
Manar upp ur mullen
Hermods mor den ömma.
Norrskenslågor strömma
Fram ur väggens fogar,
Fjället flammar rödt.

Högens hållar darra,
Dörr med dunder öppnas,
Rimfrostmantlad träder
Modern fram och kväder

Tröstens galdersånger
Öfver sorgsen son.

Groa kvad:

»Hvad ondt har drabbat
Min son, den unge,
Som sorgsen söker
Sin moders ande
Och väckt ur mullen
Den visa valan?»

Svipdag kvad:

»Mot onda öden
Mig Egils maka
Med list har lockat;
De Smyckeglada
Bjöd Sif mig söka
Bland storm och strider.»

Groa kvad:

»På vilda vägar
Du längre vandre
Än mannaminne!

Om blott du följer
Din äras fordran,
Styr Urd för ödet.»

Svipdag kvad:

»Då galdrar, moder,
Som goda äro,
Du sonen skänke,
I strid mig styrke
De starka sånger
Bland färdens faror!«

Groa kvad:

»Så sjunge då Skirner
Bland skyddande sånger
Den Rind gaf Råne
I födslovånda
Till värn i fejden:

— Om fara du finner
På färden i världen,
Ej svärdet dig svike!

Då klingan du svingar,
Tron på dig själf
Vare skyddande sköld! —

Den andra du sjunge
Af skyddande sånger,
Då värnlös du varder
Åt jublande jättar
Gifven till spe:

— Niding till Nastrand
Neder ditt kväde
Dödande drifve,
Drage ur dagens
Dejlige värld.
Som flamman i veden
Varde ditt kväde,
Som svärdet i strid,
Bite ditt nid. —

Den tredje du sjunge
Bland skyddande sånger,

Då forsande floders
Hvirflande vågor
Spärra din väg:

— Hvergelmers alla
Isiga, kalla
Floder din moder
Nämnt dig vid namn.
Bjuder de strida
Du stillare glida,
Strömmen sig sakte
Och vågen sig vakte
Att korsa din väg! —

Den fjärde du sjunge
Bland skyddande sånger,
Då ovän du äskar
Om fred och förskoning
I fiendevåld:
Vikingens vilda
Sinne du vinne.
Järnhårda hjärtan
Blifve dig gifvet

Makt att till mildhet
Stämma, och hämma
Höfdingahat.

Den femte du sjunge
Bland skyddande sånger,
Då fjättrad och fången,
Dig lyster att lösa
Länkande band:

— Leifners eldar,
Leifners lågor
Mäktigt löse
Band och boja!
Fasta fjättrar
Flamman bränne!
Elden löse
Armens länk! —

Den sjetta du sjunge
Bland skyddande sånger,
Då vredgade vågors

Sjudande sjöar
Storma ditt skepp:

— Hvirflande vågor
Saktare simme!
Stille sin lek
Kringom din ek.
Böljan förnimme
Bjudande kväde!
Aegirs barn
Ile till kvarn!
Stille sin gång
För galderns sång. —

Den sjunde du sjunge
Bland skyddande sånger
På frostiga fjällen
Bland eviga isar
På ilande färd:

— Bland hvinande vindar,
Vättar och jättar

Kraftiga konstrika
Kväden på leden
Före dig trygg!
Susande stormar
Somne och domne;
Vintrige Vindsvals
Vrede ditt kväde
Söfve till ro! —

Den åttonde sjunge
Bland skyddande sånger
Du nere i Nastrand,
Då helgången häxa
Dig håller i famn:

— Gripe glömska
Leikins lömska
Tjänarinna!
Om hon sjunger
Sorgerunor
Öfver unge
Groasonen.

Ve berede
Galdrars kväde
Lokes leda
Dotter då! —

Den sista du sjunge
Bland skyddande sånger,
Då nere hos Nide
Dig ordskifte möter
I sköldbonad sal:

— Vett må du äga,
Väl må du väga
Viktiga orden.
Ölet på borden
Ej tynga ditt sinne,
Af vinet du vinne
Visdomens kraft! —

Vill länge du lefva,
Vill lycklig du varda

Ej glömme du galdern,
Som Groa dig gaf! —
Nu Ivalde-ättling
Du följe ditt öde!
Hinder ej binde,
Hermod, din väg!
På jordfasta hällen
Din moder i kvällen
Sjöng skärmande galdrars
Skyddande sång!»

IV

Affärden.

Arla nyss i öster dagen
Sadlat yster häst.
Höljd i dunkla slöjan drager
Nides drottning ned i väst.

Bergens jökelstalper blänka
Re'n i Dellings purpurbrand,
Medan dimmor doket sänka
Än kring nattomdunklad strand.

Re'n i Gandvik är man vaken;
Veden lifvar kvällens glöd.
Röken ringlar ofvan taken,
Sif vid elden sysslar röd.

Ull' i hallen ifrig vandrar
Vapenrustad af och an;
Hvarje dröjsmål vredgad klandrar,
Knappt sin längtan tygla kan.

Svipdag vänder lugnt vid härden
Vapnen tagna ned från vägg;
Synar brynjan, pröfvar svärden,
Bryner spjutets blanka egg.

Ut ur kammarn Egil träder,
— Allvar hvilar på hans drag: —
»Ute ser jag,» så han kväder,
»Redan stråla solljus dag.

Afskedsstunden snart är inne;
Öfver frusna Ifings snö
Gäller, söner, nu att hinna,
Innan solen släcks i sjö.

Lätt vid dagens sista strålar
Finnen I bland strandens fjäll

Vägen till en rymlig håla.
Där jag rastat mången kväll.

Ved där finns och bädd till hvila,
Se'n jag sist i viking drog.
Nästa morgon ser er ila
Genom mörkan jotunskog.

Där mot vägens svek och faror
Varen ständigt väl på vakt;
Trolls och tursars lömska skaror
Ströfva kring i öde trakt.

Hållen städse troget samman;
Söken aldrig ojämn strid!
Tändes dock valkyrje-flamman,
Fresten modigt Trites id. *)

Starka vapnen, Valands smiden,
Allt för länge hängt på vägg;

*) Striden.

Svingen svärden djärft i striden,
Seger bor i blåblank ägg!» —

Så han talar, bågens konung;
Bräddar se'n det blanka horn
Fullt af mjöd, där Alfheims honung
Blandats vist med Midgarns korn.

Fram på bordet Sif nu sätter
Fat, där rönn och mistelten,
Löf af ask och ormars etter
Brynts i mærg ur ulfvaben.

Sällsynt rätt, af starka safter
Kokad under nattlig sejd,
Mäktigt gjord att gifva krafter,
Mod och vett till färd och fejd.

Ypperst dock bland safter alla
Var ett åldrigt esping-blod,
Hundravintrigt, grönt af galla,
Rikt på vett och list och mod.

Ölrún *) väl dess styrka kände, —
Ständigt om sin Ullr mån
Fatets andra sida vände
Sif mot Groas unge son.

Lätt dock Svipdag listen anar,
Vänder fatet, som på lek:
»Så.» han kvad, »bland Ranas svanar
Svängas skeppens tunga ek!»

Sif kvad:

»Allt för stark din lycka, Oder,
Urd har väft, jag ser det nu.
Kraften ämnad åt din broder
Äga skall till striden du!

Främsta rummet bland er båda
Gaf dig Nides fränkas makt.
Lofva dock att aldrig skåda
Ned på Ullr med förakt!

*) Sif.

Vet, dig bida stolta öden,
Om din bror du trofast stödt.
Ej förråde du i nöden
Den, som samma fader födt!»

Svipdag kvad:

»Tvenne ekar vuxna samman
Upp ur samma ädla rot,
Lätt ej torde ljungeldsflamman
Skrämma med sitt tordönshot.

Samma sträng vi fordom spände,
Smidde svärd af samma stål,
Samma spjut vi båda sände
Växelvis mot samma mål.

Lika lekar ha vi delat
I vår barndoms lugna tid;
Ett och samma städs vi velat,
Dra ock nu till samma strid.

Skulle en framom den andra
Ställas genom Urdas råd,
Ej må han sin broder klandra,
Som blef född till mindre dåd.

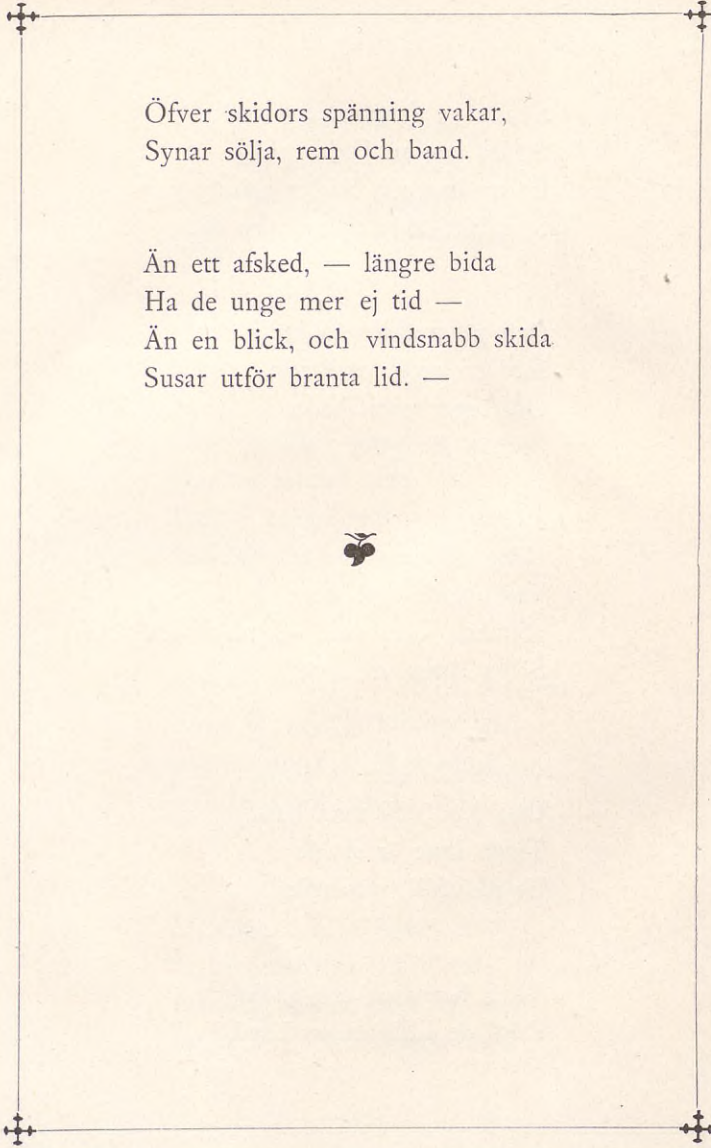
Den på trofast vän ser neder
Med en tanke af förakt
Ödelägger egen heder,
Brukar illa gifven makt!»

Oder så, men upp från härden
Vapenglade Egil steg:
»Söner,» kvad han, »ej på färden
Solen länge visar väg!

Viljen ej i natt ni hvila
Utan ved och utan härd,
Tiden inne är att ila
Ut på vådlig vapenfärd!»

Ydals herre så, och skakar
Rörd de båda ungas hand,

Öfver skidors spänning vakar,
Synar sölja, rem och band.

Än ett afsked, — längre bida
Ha de unge mer ej tid —
Än en blick, och vindsnabb skida
Susar utför branta lid. —

V.

Genom Jotunheim.

Vredgad nu de starka vingar,
Under dunder, dån och brak,
Nordanstormen mäktigt svingar
Öfver furuskogens tak.
Hagelbyars hvita skyar
Smattra genom kronors hvalf.
Hög som hafvets sjö
Häfves drifvans snö.
Mellan furor flyr
Hvita flingors yr.
Vindens hvirfvellsvall
Hundravintrig tall
Rår ej stå emot,
Ryckes upp med rot.

Nu är Jotunheimaväder!
— Hvirfvelvind kring berg och höjd. —
Vilda jättars ätt sig gläder,
Trollen stormen se med fröjd.
Skogen brakar,
Skälfver, skakar,
Vinden hviner vildt. —
Öfver skarens bro
Genom skog och mo,
Öfver älf och flod
Styra Ull' och Od'
Lätta skidors par. —
Öfver tundran bar
Genom jättars värld
Valands fränders färd.

Kall var dagen, kall var natten.
— Vål där kräfdes kraft och mod. —
Ofta fanns ej droppe vatten
Kvar i bottenfrusen flod. —
Ej i dälden
Ved till elden
Fanns i tursars vilda nejd. —

Dock kring Gandviks slott
Egils söner fått
Förr på vådlig färd
Hvila utan härd.
Redan mången kväll
Under renhudfäll
De i vinterköld
Sofvit på sin sköld.

Mången vecka, täljer sången,
Att den snabba färden tog.
Redan bakom ligger mången
Hundramila furuskog.
Frusna floder
Ull' och Oder
Korsat re'n i hundratal. —
Än långs ändlös hed
Gick den öde led,
Än den dyster drog
Genom dunkel skog,
Under skyhög fur,
Där i öde ur
Endast ufvens låt
Lifvar vandrarns stråt.

Än går färden uppåt fjällen
Sakta fram på slingrad led,
Än, likt stjärneskott i kvällen,
Brusar den i djupet ned,
Att ur klyfta
Åter lyfta
Sig mot isigt bergakrön. —
Lång är vägen än.
Redan Dvalins vän
Mäktar knappast matt
Att bland klyftors natt
Tända dunkelröd
Trollsk en aftonglöd.
— In i nattens värld
Bär den vilda färd. —

Dagens sista sken förglimmar;
Dunkel höljer berg och dal.
Ingen stjärna täljer timmars,
Ingen måne dygnens tal.
Re'n går färden
Uppåt världens
Nattomhöljda nordanrand. —

Ej är fjärran här
Fram till Beles skär;
Snart är stigen slut;
Gällt i stormens tjut
Ljuder lommens skratt.
Genom dunkel natt
Börjar böljedån
Brusa norrifrån.

Ytterhafvets mörka vågor
Välta vildt kring strand och skär,
Spruta bleka mareldslågor
Öfver bränningpiskad fjär.
Branta stranden
Jormunranden,
Världens gräns mot natten är. —
Öfver fjäll och däld
Flammar norrskenseld.
Än kring bergens krön
Böljar lågan grön,
Än i blodig glöd
Brinner himlen röd,
Än på fästet stå
Stråleknippen blå.

Dalar, fjällar, dunkla vågor,
Jökelbranters hvita berg
Spegla luftens trolska lågor,
Skifta tusenfaldigt färg,
Drifvan skimrar,
Tindrar, glimrar,
Som demant i fackelsken. —
Här för brödrems syn
Genom brystna skyn
Hägrar, hvit af snö,
Beles vilda ö.
Ofvan bergets krön
Skymtar midt på ön,
Hög som skogens fur,
Tursafästets mur.

»Slut är färden!» kväder Oder,
»Snart i Beles bergasal
Torde väl oss tarfvas, broder,
Kraft till dåd och vett till tal!
Där är målet!
Alfastålet
Pröfve tursars vilda ätt.» —

Sagdt, men Uller kvad:
»En mot åtta glad
Klyfva skall jag sköld!
Kulen vinterköld
Vi i fjäll och skog
Frestat länge nog!
Nu mig tycks på tid
Pröfva Trites id!»

Så de unga. Utför strandens
Branta lid af frusen snö
Ila de mot himlarandens
Jökelhöga sagoö. —
Fjällens kammar
Klart omflammar
Tusendubblad norrskensglöd!
Uppför, utför böljans sidor
Ila galdersjungna skidor.
I ett enda eldhaf svalla
Haf och himmel. Fästets alla
Lågor lysa Mardölls vänners väg.

VI.

Svipdag och Grepp.

Brådskande budskap
Komma till borgen:
»Luftlågan leker
Högt emot himlen.
Höfdingar draga
Hit öfver haf!

Stjärnklara skimra
Drottarnas sköldar,
Skidorna skjuta
Snabbt öfver vågen,
Ännu blott Valand
Slika har smidt.

Niflungar nalkas!
Nordskenets strålar
Lyser nu Läbards
Fränder på färden;
För dem till Beles
Isiga ö.» —

Budet i borgen
Bringade oro.
Snabbt uti slottet
Spreds genom ryktet
Spanande spejarns
Sällsamma syn.

Grepp stod på gården,
— Son var han Gymers, —
Hållen som höfding
Allt sedan Bele
Burits till bålet,
Fälld utaf Fröj.

Grepp kvad:

»Komma de kunna!
Kanske med tursar
Önska i idrott
Alferna täfla,
Lustig blir leken!
Kväsa mig lyster
Örvandels ätt!

Pröfva i visdom
Vaulunders fränder
Länge jag längtat,
Ofta jag önskat
Fresta mot Alfer
Stafvarnas strid!

Fort ned till fjären
Skyndom nu fränder!
Koller, låt koeken
Rusta en riklig
Fägnad åt Rögners
Svärdvana släkt!

Facklor till festen
Flinkt må du tända; —
Bägarna brädda!
Gör dem ett gille,
Så som bland jättar
Öfligt det är!» —

Alla nu ila
Mot Ivaldes söner;
Främst uti flocken,
Höjdt på en nidstång,
Hålles ett hufvud
Af spjutstunget sto.

Sviþdag kvad:

»Skara jag skådar
Skrida ur borgen!
Hästhufvud hitåt
Ler-Brimes söner
Bära att bringa
Niflungar nid.

Lyster mig låta
Listiga trollen
Fresta förderfvets
Galder, som Groa
Fordom i gåfva
Skirner har skänkt:

Niding till Nastrand
Neder jag kväder!
Drifver till dunkla
Dalar, där salar
Bida med bänkar,
Fulla af bleke
Fränder till Freke!
Snart, jag dig siar,
Sargar dig vargars
Hungrande hop! —
Som flamman i veden
Dig varde mitt kväde
Som stålet i strid,
Så stinge mitt nid!»

— Stark ljud sången. —
Splittrad stången
Brakar, brister.
Ned från höjden
Hästens hufvud
Damp med dån!

Taglets tunga
Berg till bane
Fick den fräcke,
Som till stranden
Stången bar. —

Grepp kvad:

»Skarpt har skaldens
Galder skurit!
Unge Alfen
Tycks med stridens
Starka stafvar
Kämpa käckt!» —

Uller kvad:

»Lyckligt ej leken
Lyktat för jättar.
Sent torde Tursar
Vinna mot visa
Fränder till Valand
Seger i sejd!» —

Grepp kvad:

»Sägen oss; svenner,
Hvad släkte er fostrat?
Hvad åtrå er eggat,
Trotsigt mot Tursar
Tungan att bruka
Till lister och lögn?

Dådlösa dårar,
Drifna från hemmet,
Aldrig vi aktat! —
Skräflande tölpar
Torde ej trifvas
Bland Bergelmers barn!» —

Svipdag kvad:

»Ostraffadt ingen
Ivaldes släkte
Lastat för lögner!
Ringrike Rögner,
— Sant säger ryktet, —
Smed mig mitt svärd.

Farliga färder
Gladt har jag frestat;
Hot mig ej hämmar!
Endast en ovis
Sörjer sin onskas
Snöpliga slut!» —

Grepp kvad:

»Väl I veten bruka
Hvassa tungan, Alfer!
Sent skall slikt dock, svenner,
Tålas här bland Tursar.
Tungt på hjälmen falla,
Höfding, jättars hugg!» —

Svipdag kvad:

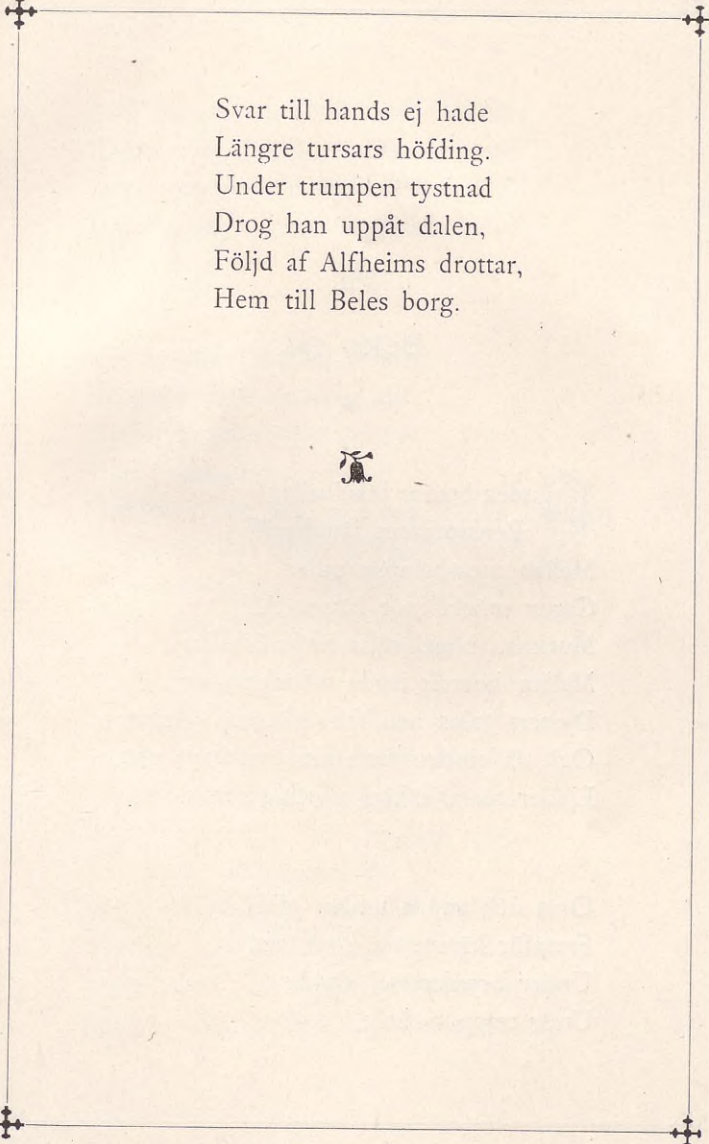
»Skryt ej någon fäller!
Feghet städs med fräckhet
Plägar paras samman.
Vet, på Gandviks vallar
Vapenleken lärde
Tidigt Egils ätt!» —

Grepp kvad:

»Villig tycks du vara,
Vargen rof att skänka;
Alfablodet örnen
Skall med glädje skåda,
Mätta korpar skräna
Snart på Svipdags lik!» —

Svipdag kvad:

»Fall städs spår den fege;
Jämt till flykt han råder,
Själ för spjut han skyggar,
Tror dem alltid träffa.
Hellre, Turs, på stället
Frestom stridens storm!» —

Svar till hands ej hade
Längre tursars höfding.
Under trumpen tystnad
Drog han uppåt dalen,
Följd af Alfheims drottur,
Hem till Beles borg.

VII.

Beles sal.

Under branta jökelvallar
Bergaportens jättehvalf
Mellan mossbelupna tallar
Gapar mörkt mot häpen Alf.
Murkna, mögelgröna hufvudskallar
Mellan korsvis lagda mänskoläggar
Dystert grina ned från gångens väggar;
Och då vinden far längs hvalfvens natt,
Ljuder torra käkars afgrundsskratt.

Orm och padda undan glida
Framför kämparna, som ned
Under brynjerassel skrida
Utför trappors hala led.

Sent omsider ljus ur djupet skimrar,
Redan våta droppstenstaket glimrar.
Dryckessorlet likt ett vattenfall
Uppåt gången gnyr ur ändlös hall.

Vid är salen, facklor brinna,
Slipprigt slem betäcker allt,
Hvalfvets pelarrader svinna
Upp i natt af svart basalt.
Nordsken likt bak' klippans mörka kammar
Svafvelfacklors bleka skimmer flammar.
Afgrundslåga, röd och blå och hvit
Leker utåt golfvet af granit.

Tjut och skrän och vilddjursläten
Vandrarn här till hälsning får.
Långa hvar vägg, från huggna säten
Sprungen, jätteskaran står.
Bleka fackelskenet hvarje skepnad
Hemskt förvider; hvarje arm beväpnad
Lyftes, och mot bakgrund af basalt
Myllrar skräckgestalt vid skräckgestalt.

Men till höger står, omgifvet
Utaf klara facklors sken,
Drottens säte, gjordt af drifvet
Guld och snidadt narhvalsben.
Bonad helt med ludna mammutfällar,
Trappa, huggen ut ur bergets hållar,
Halfrund, tiostegad, gästen här
Upp till bergasalens högbank bär.

Vakt kring trappan uti pansar
Fyra led af jättar gå.
Två mot salen rikta lansar,
Två mot tronen vända stå.
Här på ejderkudde, silfversömmad,
Sitter, af ett rosigt sken omströmmad,
Under päll af mörkbrun uroxhud
Med sin syster skördars unge Gud.

Bitter sorg nu tycktes tära
Honom, som åt Midgards barn
Plägat regnet mildt beskära;
Snärjd i mörka makters garn,
Sitter Fröj med svartnad silfverskära.

Tursars fånge svunnen gudaära,
Döf för gilletts skratt och skrän,
Sörjer tyst som tempelbild af sten,

* * *

Och hans syster! Hur i sången
Söka teckna, hvad så mången
Skald re'n frestat,
Då han gästat
Gudars sal!
Allt hvad den, som djupast tömde
Suttungshornet, ljufvast drömde
Matt blott målar
Kindens lågors
Skära strålar,
Lockens vågors
Glans kring ännets snö! —
Jordens skönsta kvinna
Liknar Folkvagns härskarinna,
Som trälinna
Odalboren mö! —

Månen lik, då molnens skockar
Skingras efter storm på sjö,

Öfver jättars mörka flockar
Strålar Valhalls gudamö. —
Bländad, dårad Svipdag blicken sänker
Fåfångt! För hans inre öga blänker
Bildn, ristad af ett ögonkast
Evgit uti Alfens sinne fast. —

Dock ej här till drömmar ljufva,
Unge Alf, är längre tid!
Faror re'n vid tröskeln rufva,
Mörka makter vilja strid. —
Hala mattan, väfd af svartblå tarmar,
Undan foten rycks af dolda armar;
Redan Svipdag, tyngd af kampens stål
Snafvar under jättars jubelvrål.

Dock från dörren hjälp anländer.
Brodern, fallen halft omkull,
Åter upp med starka händer
Rycker vapenglade Ull' —

Svipdag kvad:

»Dubbel hjälp plär hjälp i tid man kalla.
Harmligt varit re'n vid dörren falla.

Nú det sannas, att ej länge trygg
Után broderhjálp är brynjklädd ryggl!» —

Svipdag så, och dristigt träder
Groas son mot tronen fram.
Djupt för Alfheims drott han neder
Sänker hjälmens gyllne kam.
Nu på vink af unge skördeguden
Åt de båda gäster bänk med luden
Fäll af ytterhafvets hvita björn
Bonad blir i hallens öfre hörn.

Fröj kvad:

»Rundt kring tursars vida länder
Ryktet burit Valands lof!
Hell er, stormutsändarns fränder,
Här i Beles forna hof.
Syster, räck åt jättars vänner kornets
Skumbetäckta safter; gyllne hornets
Gáfva läske eder, fri från svek,
Efter färdens vilda böljelek!» —

Så den Gud, som galten rida
Plägar, kvad mot Alfer vred;
Men med hornet från hans sida
Genom öppnadt jätteled
Stiger Fröja utför trappan neder.
Fram till Hermods bänk den höga träder.
Tyst, med ljusa ögat sänkt mot jord,
Disen räcker hornet öfver bord.

Mörk såg Svipdag upp mot Guden,
Vrede sjöd i barmens flod!
Nu det klang i vapenskruden,
Med ett språng han, röd som blod,
Snabbt sig svingar öfver bordets vida
Marmorhäll till Vanadisens sida
Och med handen griper, mörk af harm
Sviptag tag om horn och snöhvít arm.

Vredgad fråga tycktes ljunga
Hjälten mot ur Gudens blick,
Men af Od på Alfatinga
Skördförlänar'n svaret fick.

Svipdag kvad:

»Bättre horn ej bättre mö kan bjuda!
Så till drycken må mitt löfte ljuda:
*Med mig följe hvad i hand jag har,
Då jag hän till höge Gudar drar!»*

Frøj kvad:

»Färdens mening, fosterbroder,
Nu omsider är mig klar!
Misstänksam gör sorgen, Oder;
Lätt den fångne vilse tar! —
Glad du lämne mörka töckenvärlden,
Framgång, hjälte, följe dig på färden!
Hvad i hand du håller, med dig tag
Och till Gudars sälla rymder drag!»

Så med ljusnadt ägne Guden,
Som förläna odlarn skörd,
Skänkte Svipdag väna bruden.
Dock ej ordens innebörd
Fattar tursars mörka väktarskara;
Gyllne hornet tro de gåfvan vara,

Och från girig hird ett sorl af knot
Rundt kring salen ljuder drotten mot.

Men, från fasta bänken sprungen
Ut på golfvet öfver bord,
Grepp, af afunds ormgadd stungen,
Låter flöda hatets ord.
Bergets mörke son tyckt Alfens öga
Alltför ofta dröja vid den höga
Disen, hatet doldt i jättens barm
Bröt omsider ut i öppen harm.

Grepp kvad:

»Hvad, skall borgens bästa håfvor
Fritt få tigga Egils son?
Skall åt Alfer slika gåfvor
Skänkas, oss till spott och hån?
Aldrig bröder, svär jag, skall det hända,
Att den fräcke får ur berget vända
Hem med dvärgars dyra glans i hand
Segerglad till Vimurs fjärna strand!

Tiggarn nu till kamp sig rede,
Eller släppe drakars fröjd!» —
Tursen så och tjöt af vrede,
Sprang mot Od med klubban höjd,
Dock mer snabbt än Veors vaferlåge
Klang ett skott från Ullers starka båge
Och likt Himladundrarns ljungeldskil
Hven mot bergets kämpe Alfens pil.

Genom strupen brodden susar!
Udden hel ur nacken står.
Varmt, i takt med hjärtat, brusar
Korpars dryck ur handsbredt sår!
Tursen, dödligt träffad, vacklar, snubblar,
Griper vildt i golfvets halm sig kring;
Genom blodet dödens rossling bubblar
Fram ur banesårets röda ring.

* * *

Brak blir i hallen,
Borden stå öde,
Svärdklingor ljunga;

Hämnd för den döde
Fordra hans fränder.
Kamprop klinga!
Klubborna tunga
Hotande svinga
Håriga händer. —

Eldarna flamma,
Lekande lågor
Fladdra kring hvalfven;
Stålkädda vågor
Välta mot Alfen
Törstande blod!

* * *

Egils söner dock ej faran
Skrämmer; Od bak' sköldens gull
Modig bidar tursaskaran,
Redan åter dristig Ull'
Spänner bågens sträng med starka händer,
Redo är han, att mot Ymers fränder
Ån en gång från bågens krökta alm
Slunga Egils ladas hvassa halm.

Redan börja tursaskotten
Susa rundt kring Alfes par,
Då från tronen Vanadrotten
Vredgad så till orda tar!
»Tyst i salen! Tursar, vapnen neder!
Ingen kränke gäst mot tro och heder.
Lyst i hallen här är gillefrid,
Ute den, som önskar, äske strid!»

Svipdag kvad:

»Aldrig någon kamp jag vägra
Plägat,» kväder Groas son,
»Skall jag falla, skall jag segra,
Fresta vill jag Ristas dån.
Tursar, så vårt anbud mände ljuda:
En mot tio vi er holmgång bjuda
Här på Ranas frusna slätter
Inom trenne dar och nätter!»

VIII.

Holmgången.

Hasslad är holmen på blankfrusen is.
Nidstång vid nidstång på Jotunavis
Reser sig rundt kring Roptatyr's fält;
Bänkar kring banan i ordning man ställt.
Bidande borgens gygJOR där stå
Tvärpallar, täckta af renfällar grå,
Högbänken, bonad med hvitbjörnars hud
Väntar på Vanernas skördrike Gud.
Skild ifrån brodern af slaktnings fält,
Sitter re'n Syr under pälsbrämadt tält.
Striden nu stundar, från murar och torn
Skarorna skallande lurar och horn
Kalla till kamp! —

Ullr af alla de kämpande var
Först uppå fältet, till holmgången klar.
Glad under guldhjälms Örvandels son
Väntande vandrar trots jättarnas hån.
Brynande broddar mot sköldens rund
Bidar han bister drabbningens stund;
Länge ej längta behöfde han dock,
Fylkad till fejden re'n Tursarnas flock,
Höljd uti hudar och törstande blod,
Komma till kampen; efter dem Od
Rider i Ristas glittrande skrud
Talande tyst med Vanernas Gud
Om framtida flykt. —

Redo är Rotas blankfrusna vall.
Luften för lurars smattrande skall
Dallrande dånar; nu är det tid!
Tursarna, trängtande alla till strid,
Skälfvande sköldar skaka med dån,
Strålände stålet Örvandels son
Håller i handen, längtande val.
Skådande skaror, från fjällar och dal
Komna till kampen, bidande stå.
In nu i holmen härmännen gå;

Stigen från stolen i hermelinskrud
Tecknet till striden skördarnas Gud
Kämparna ger. —

* * *

Vid klang af lur
Och kämpars rop
Med sköldedån
Och tordönsbrak
I holmens midt
De stötte hop,
Och stridt på hjälmars tak
Föll huggens blanka skur!
Väldig växer männens kamp,
Alfastålet ljungar,
Fasta isen gungar
Under tursars tunga tramp!
Ollon grott och ekar multnat
Sen i Fornjots svunna tid
Midgard skådat slik en strid!

* * *

Ej är lätt i sången tälja
Huggens tal på Rotas vall.

Mera svårt är dock att välja,
Hvilka man förtiga skall!

Främst af alla Ullr spände
Starka bågens gyllne sträng,
Snabbt hans kogers svala rände
Öfver Hildurs hvita äng.

Djupt i Rotas måne *) trängde
Pilen in till fjäderns band,
Nitad fast vid armen hängde
Skölden, släppt af dömnad hand.

Fram ur jätteflocken hastar
Nu att hämna frändeblod
Gymers andre son och kastar
Segerviss sitt spjut mot Od.

Groas son dock kastet möter,
— Gyllne sköld han bar i hand; —

*) Skölden.

Lätt åt sidan brodden stöter
Ullers bror med sköldens rand.

Nu ur Svipdags hand flög spjutet,
Slungadt raskt af kraftig arm;
Skarpt var Alfaskottet skjutet
Trängde djupt i jättens barm.

Gällt nu skalla kampens lurar!
Lansar susa, Odins regn
Störtar ned i strida skurar
Öfver hvälfda sköldars hägn.

Vidt kring banan skotten falla,
Högre växer stridens gny.
Långt från holmens hägnad alla
Undan vapenregnet fly.

Rundt kring Fröjas tält re'n regna
Tursapilars täta yr.
Vaktens höjda sköldar hägna
Ej mot bågens skurar Syr.

Genom öppen tältdörr hviner
Skarpa skottens strida flod,
Och på rispad svanhals skiner
Brisings smycke, stänkt med blod.

Od det ser, och pulsens vågor
Färga kinden dunkelröd!
Ur hans öga vredens lågor
Spruta fram i bister glöd.

Bort han tunga skölden slungar,
Och med svärdet, öfver hjälmens kam
Höjdt till dödshugg, nu han ljungar
Skräckinjagande mot Tursar fram!

* * *

Nu båtar ej brynja,
Nu skyddar ej sköld
Rasande, rytande,
Dödande, dräpande
Banar han vred
Väg genom vacklande,
Vikande led!

Blodet re'n slingrar i rykande floder,
Strömmande bort öfver brakande is.
Ullr en svärdlängd efter sin broder
Svänger sin yxa på vikingavis.

Fåfångt i kogren famla
Skräckförlamade händer,
Fåfångt söka sig åter samla
Bäfvande jättefränder!

* * *

Ändtligen dör
Kampens gny.
— Striden upphör —
Ingen ur ringen
Hunnit att fly.
Segrande stå
Bland valen de två. —

IX.

Flykten.

I salen nu samlas man åter till fest,
Men mörk blickar mången på segrande gäst,
Och Tursarna törsta att hämnas de fallna,
De fallna, som nu under kumlen re'n kallna!

Men Ullr den unge drack munter sitt mjöd:
»Slik kamp,» han kväder, »jag ville man bjöd
Oss Alfer åter i morgon pröfva,
Om tiden tillät bland jättar töfva!»

»Var lugn, ej länge den varar, vår lejd,
Var rustad redo till flykt och fejd,

Ty Fröja galler ur borgen föra!»
Så Oder hviskar i Ullers öra.

Och tyst i salen hvar tunga teg,
Då Svipdag upp ifrån sätet steg:
Svipdag kvad:

»Hvad, finns ej någon, som vill bereda
De döda heder och drapa kväda?»

Dock obesjungen ej skalden kallne!
Så gif mig harpan, han ägt, den fallne;
På sträng, som förr till hans sånger ljöd,
Skall segrarn kväda den slagnes död!»

Så Groasonen, men hotfullt ljuder
Likt bränningsdån, då mot strand den sjuder,
Ur jätteflocken ett vredgadt knot:
Dock Svipdag fruktar ej maktlöst hot.

Med kraft han griper i jättens harpa,
Dess strängar dallra, kring hallen skarpa

Som svärthugg ljuda hans harposlag,
Och trollsång sjöng han och galdralag:

Svipdag kvad:

»Somnen och domnen!
Glömmen i drömmen
Det varandes värld! —
Sömnens vallmodofter
Genom sal och lofter
Rusande, döfvande,
Vaggande, söfvande
Slingre sin bojas
Bindande band!

Somnen och domnen!
Glömmen i drömmen
Det varandes värld! —
Vakna, snart I sakna
Skolen borgens skönsta skatt,
Skolen fåfängt jaga
Alfer, för att taga
Frigjord Fröja åter fatt! —

Sommen! Domnen!
Glömmen i drömmen
Det varandes värld!» —

Stark ljud sången. Bergets skalder
Aldrig sjungit bättre galder!
Vallmokransad redan svingar
Sömnens Alf de lätta vingar!
Glada, rosenkrönta drömmar
Ringla mellan pelarrader;
Blomstermåttad Västan strömmar
Genom grottans kolonnader!

Stark ljud sången; alla domna,
Vaktens skaror redan somna,
Och, då harpans toner tystna,
Finns ej öra kvar att lyssna,
Finns ej öga kvar att spana.
— Ej behöfs nu längre töfva,
Fritt kan Alfen gå sin bana;
Blott för blindade, blott för döfva

Sjunger vaggsång hvarje droppe,
Som från hvalfvets krön där oppe
Faller plaskande till golf —

Öfver bordet Od sig svingar!
Hemskt i tysta hallen klingar
Brynjeskrudens dofva klang;
Uppför trappan Alfen sprang
Fram till Vanadis, som sof,
Somnad midt i somnadt hof. —

Högt slog hjärtat i hans barm,
Då på höga trappans krön
Groas son med kraftig arm
Lyfte lätt ur gyllne karm
Väna Gudamön:

Svipdag kvad:

»Bort från jättars töckenvärld!
Här blott hotar död, fördärf!
Hemåt öfver stormig fjärd,

Först vid Vimurs trygga strand
Ändadt är vårt värf!»

* * *

Ut de smyga,
Bort de flyga,
Framgång djärfva flykten kröner!
För förföljarn Egils söner
Döljer,
Höljer
Stjärnlös natt. —

* * *

Hvilket skri, hvilket rop
I förföljande hop!
Hör, det ropar, det gnyr
I den töckniga natt:
»Befriad är Syr! *)
Tag fatt! Tag fatt!»

*) Fröja.

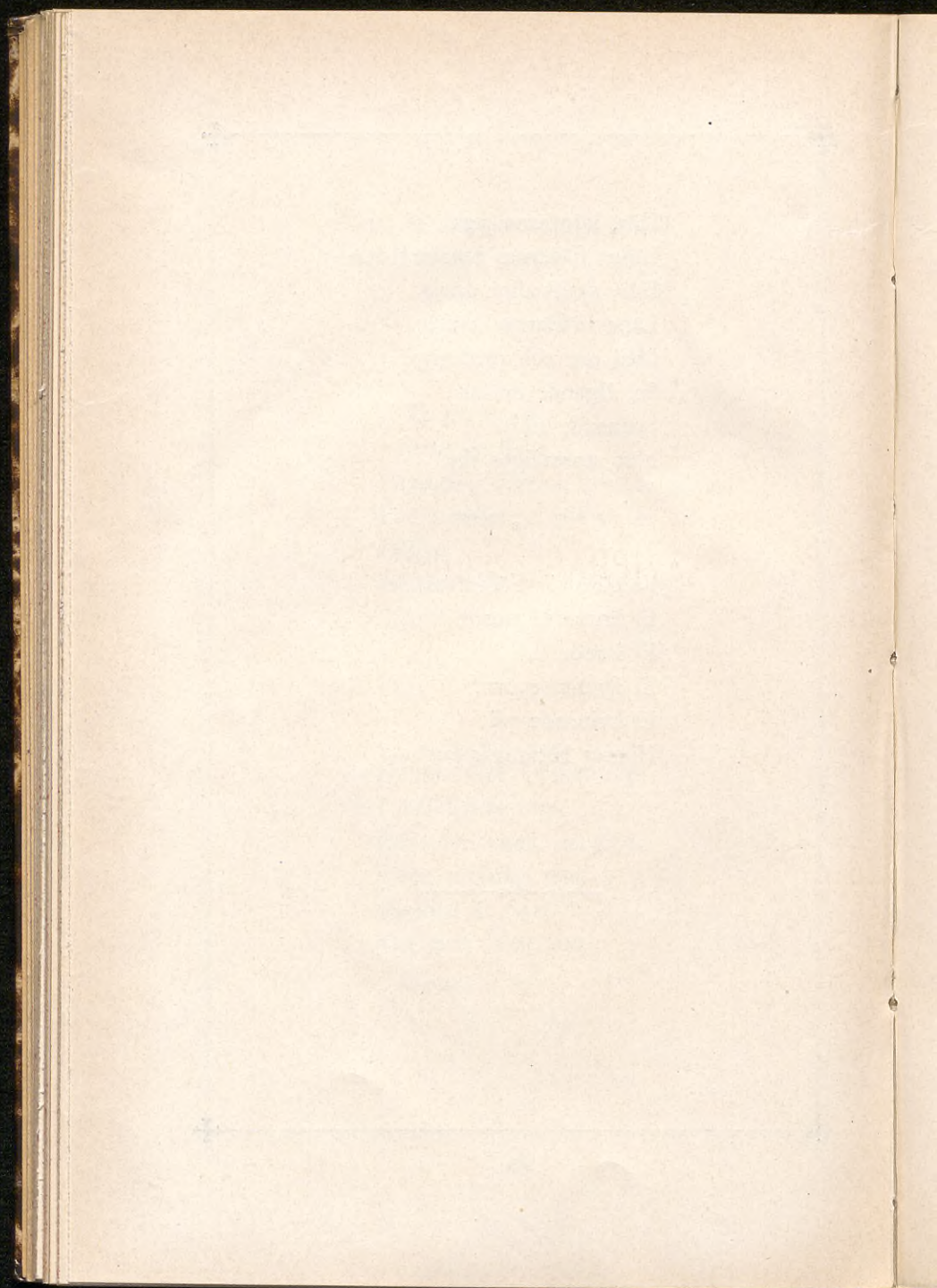
* * *

Hör, hundarna jaga
Långa fjällarnas branter!
Hör, skallkedjor draga
Långa jöklarnas kanter
Med rop och med gny!
Se, lågande drakar
Spanande stiga
Mot stormdiger sky!

* * *

Förgäfves! Förgäfves!
Ej brusande storm,
Ej isande il,
Ej flyktande örn,
Ej hvinande pil
Hinner Niflungar fatt! —

II.

SVIPDAG OCH FRÖJA.

DRAMATISK DIKT

I TVÅ AKTER.

PERSONER:

EGIL, en alfafurste.

SVIPDAG, } hans söner.

ULLR, }

HALFDAN, Manheims konung.

FRÖJA.

SIF, Egils maka.

SKADE, Egils brorsdotter.

HILDEBRAND, } hersar i Halfdans här.

BRYNJULF, }

En Sveahöfding.

En härman ur Halfdans här.

Egils husfolk, Härmän ur Svearnes och Halfdans härar.

Första akten.

Sal på Ysäter. Till höger och vänster midt på långgaflarna de två högsätena; utåt väggarna träbänkar och bord. Fonden öppen, lämnande fri utsikt öfver hafvet (Elivågor) och den aflägsna Jotunheimskusten. På väggarna hänga vapen, djurhudar samt skallar af ur och älg. Midt på golfvat härden.

Första scenen.

(EGIL sitter vid härden slöjdande på några pilskafst.)

EGIL *(blickande utåt det rätade pilskafstet).*

Ej bättre svala
Från båge flugit;
En evig skada
Att aldrig åter
Slik falk få sända
Mot Surturs ätt!
(Blickar uppåt väggen.)

Nu rodna svärden
Af röda rosten,
Och skölden endast
Ger spindlar skydd.
Blort björnen bäfvar
För kogrets blixtar,
Re'n jaga jättar
Vid jökelranden
Och stryka trygga
Kring Vimurs strand.
O! Broder! Broder!
Ditt hat beredde
Ett sorgligt öde
Åt Ivalds ätt!
Hur gladt var laget,
Då dunder-guden
Vid hallen fordom
Sin härvagn höll!
Då grodde grunden
Af blomster grön,
Då sjöngo trastar
I skogen skönt!
Nu fimbuljökklar
Omfamna jorden,
Ej fröjdar Frejer

Med ljumma fläktar
Den frusna mark;
Ej Menglad väcker
Mer vår till lif!
Blir vintern evig?
Har Urda korat
Så världens öde?
Får vår ej följa
På vinternatt?

(Sif inträder.)

Och sönerna sedan!
Vårt sista hopp!
Två ädla ekar
Af alfa-stam;
Till hjältedater
Dem hågen dref.
Ej Egil kunde
De unga klandra,
Med vapen ville
De vinna namn.
De ville söka
En värld befria
Ur köld och ve.
Sen bort de dragit,
Dock dagar sakta

Till veckor vuxit
Och än ej vända
Från färdens faror
De unga hem.
(Försjunker i tyst grubbel.)

Andra scenen.

EGIL. SIF.

SIF

(som under det föregående, osedd af Egil, kommit in från vänster och tyst lyssnat på makens ord).

Hvi sörjer Egil
Ren söners öde?
Vid är världen,
Lång är vägen
Fram till Beles
Fasta borg.
Kanske åter
De unga komma,
Förr än solen
Släcks i kväll.

EGIL.

Hoppet du alltid
Söker att hålla
Uppe, då tvifvel

Tynga min själ.
Bättre det varit,
Vif, om du aldrig
Drifvit de djärfve
Till gagnlös död!

SIF.

Till dåd jag dref dem,
Men ej till död!
Urds dom kan ingen
Ibland oss ändra.
Till hjältedater
De unga danats,
Som ödets redskap
Jag gaf mitt råd!

EGIL.

Ett farligt råd,
Som ren bär frukt!
Att Fröj befria,
Och Fröja fri
Till Valhall åter att föra,
Hvad Menglads fränder
Ej mäktat än,
Är det en bragd
För barna-arm?

SIF.

Men Groas galder,
Den glömmmer du!

EGIL.

Jag glömmmer den ej,
Men af galdrar städs
Jag till seger trott
Den bäst, som i svärdets egg
Blef ristad in
Med runor af droppande blod!

SIF.

Ha Egils söner
Ej svärd lärt svinga?

EGIL.

Från ungdomsåren
På idrottsvallen
Jag Ull' och Odr
Beständigt öfvat
I vapnens bruk.

SIF.

Dock utan framgång
Du nu tycks frukta?

EGIL (*lifligt*).

Hvar fint de kunna,
Som framgång skänker
I strid mot starka
Den sluges stål.
Som blixten flyger
Från bågen pilen
I Ullers händer;
Och Hermods skidspjut
Sin ovän drabbar
På dubbelt håll!
Jag lärt dem skölden
Som skydd att bruka
För bröst och brynja
Mot bågens skott!
Jag lärt dem löpa
På lätta skidor;
Bland vilda vågor
Att vägen finna;
Bland fjäll och jöklar
Att färdas fram.

SIF.

Och dock för färden
Du fruktan bär?

EGIL.

Ej svärd allena
Ger mannen seger;
I lifvet ofta
Behöfves list.
Hur blef ej Veor,
Den vapenvane,
I stridens timme,
Bland starka starkast,
Af trolldomsfunder
Hos Fjalar gäckad!

SIF.

För deras slughet
Dig svarar Sif. —
På deras seger
Jag säkert litar,
Ty Urd har tvinnat
De ungas trådar
Till djärfva dåd.

*(Det börjar nu mörkna öfver den aflägsna Jotun-
heimskusten.)*

EGIL.

Det spörjs väl snart;
Blott allt för snart
Måhända . . .

(Försjunker i dystert grubbel som vid Sifs inträde;
det från Jotunheim kommande molnet växer hastigt, skym-
mande med dimma hela hafvet utanför huset; samtidigt
växer stormbyn, hastigt närmande sig ur fjärran.)

SIF.

En häftig storm.
Af starka galdrar
Väckt mig tycks
Den vilda hvirfvelvind!

EGIL.

Den rase fritt,
Ej längre finns
Mer skörd och teg
Att skydda!

SIF.

Den Stormen galler Midgard ej,
Se blott, den stannar midt på vågen;
Se, vildt mot himlen välta
Dess mörka vattenberg!

EGIL.

Hvem kan väl drabbas där?

SIF (*liksom fattad af en plötslig
ingivelse*).

Bjud skyn att skingras, Egil!

EGIL (*förvånad*).

Jag skingra skyn?
Hvarföre då?

SIF (*en aflägsen hornstöt*).

Fort, skynda, hör!
Hör, Egil! Hör!
(*Ny, starkare hornstöt.*)

EGIL.

Ett horn!
(*Hornstöt.*)

SIF.

Hans horn!
(*Hornstöt.*)

EGIL.

Min Hermods horn!
Fort kogret hit!

(*Fattar en på ett af borden liggande båge, medan Sif ilar fram till högsätet, vid hvars ena stolpe kogret med de tre åskpilarna hänger, och hämtar kogret. Hornstöt.*)

SIF.

Skjut midt i skyn!
Skydraget spräng!

(*Stormen har nått sin höjdpunkt, hela bakgrunden skymmes af hvirflande töcken; genom ovädrets tjut höres*

gång på gång hornets ångestfullt manande toner. Egil rycker en pil ur kogret, lägger den hastigt på strängen och spanar med halfspänd båge ut bland molnen.)

EGIL.

I molnets midt
Flyg flinkt som förr
Min snabba falk!

(Spänner bågen och låter skottet gå, — blix, starkt åskslag, hornstöt.)

SIF.

Åt höger, — hör!

EGIL.

Stilla, Sif,
Jag stormutsändarn ser!

(Skjuter hastigt af de två återstående pilarna; — dubbelblix, starka åskknallar med långsamt häändöende muller; stormen tystnar, töcknet lättar.)

EGIL.

Det skottet tog
Skarp var dess udd!

Tredje scenen.

DE FÖRRA. Sedan ULLR, SVIPDAG och FRÖJA.

(Töcknet skingras och man ser Ullr och Svipdag på sina skidor helt nära stranden, mellan sig bära de den halft medvetlösa Fröja.)

SIF.

Min aning ej svek;
Hell Ullr! Hell!

EGIL.

Med seger de vändt!
Hell Svipdag, Hell!

SIF.

Hvad bära de väl?

EGIL.

Ett dödstrött vif.

SIF.

Det Vanadis är!

(Svipdag, Ullr och Fröja ha hunnit i land och komma in i salen.)

SVIPDAG.

Från färdens faror
Vi återvändt;

Hell fader kär!
För hjälpen tack,
Den kom i tid!

(Egil och Sif omfamna sönerna, som lägga ifrån sig vapnen.)

Fjärde scenen.

DE FÖRRA. SKADE *(kommer in följd af en tärna,
bärande två dryckeshorn).*

SKADE.

Från vägens vådor
Välkomna åter!
Må hornet läska
Från strid och stormar
De trötte nu!
(Bjuder dem hornen.)

ULLR *(dricker).*

Tack, fostersyster,
Med fröjd jag dricker
Ditt dyra mjöd!

SKADE *(till Svipdag).*

Och du?

SVIPDAG.

Åt trötta vifvet
Må först jag hvila

Och bädd besörja,
Förrän jag tänker
På törsten själf!

SIF.

Hon tyckes trött.

SVIPDAG.

Af trolldom bunden
Är tärnans tunga;
Måhända sömnen
Skall mäktas slita
Dess fasta band.
Fort Skade skynda,
Med flinka händer
Åt Beles byte
En bädd att reda!

SIF.

Af trötthet tyngd
Är tärnans blick,
Af färdens mödor
Hon illa farit,
Af trasor höljes
Den högas lemmar,
Och svagt blott mellan barmens kullar
Går suckars bölja än.

Af köld hon skälfver!
Ja, skynda Skade
Om bad besörja
Och mat och bädd!

SKADE.

Jag skyndar, moder.
(Till Svipdag.)
Med mön mig följ!
(De gå åt vänster.)

Femte scenen.

DE FÖRRA utom SKADE, FRÖJA och SVIPDAG.

EGIL.

Och Menglad-Fröj
Hvar finnes han?

ULLR *(spännande af sig hjälmen
och svärdgehänget).*

Hos Beles jättar än
Den ljuse drotten dväljs.
Af starka galdrar bands
Den unge gudens håg;
Mot Vanadrotten våld
Ej Svipdag ville bruka.

SIF.

Förtälj oss allt om färden!

ULLR (*tagande en klunk ur
hornet och sättande sig*).

Sen sist vi sågos här
Vid Hermods sida jag
Igenom Jotunheim
På gömda stigar ströfvat.
Omsider öfver isig våg,
Där evigt mörker rufvar,
Vi nådde Beles borg
Bland vilda fjällar byggd.

EGIL.

Så långt med dundrets Gud
Jag aldrig lyckats gå;
Till Geirröds gård
Och Gymers blott jag känner vägen;
Berätta nu om Beles bygd!

ULLR.

Med sejd och trolldomssång
Vår ankomst spanats ut;
Dock ville Valands fränder
Man värdigt taga mot,

Och att oss bägge hedra
En höfdingskara nere
Vid stenig hafstrand stod.

EGIL.

Skön heder, gissar jag,
Om jättesed ej ändrats.

ULLR.

En nidstång med ett hufvud
Utaf en häst man rest...

EGIL.

Jag tänkte det!
Gå på!

ULLR.

Med skral och vilda skrån
Vi hälsades af skaran,
Och under vilda danser drog
Med oss man uppåt dalen.
I skocken trenne skaldebröder
I fräcka sånger skröto
Om illdåd utan tal
Och segrar öfver Tor och Egil.

EGIL.

En skändlig lögn!
Hur såg den fräcke ut?

ULLR.

Ett smutsigt troll
I mårdpäls svept,
Med krokig rygg
Och näsa krökt
Som ufvens näbb.
Hans hår af kam ej rördt
Var tofvigt som hans skägg;
Hans far var Gymer,
Grepp hans namn.

EGIL.

Skön släkt!
Hvad gjorde Skirner, säg?

ULLR.

Med fyndigt lagda svar
Den fräcke snart han slog;
Och under trumpen tystnad nu
Mot borgen tåget skred.
I salen röd af facklors ljus
Var jätteätten mangrant samlad,
Långs hvarje vägg sex tolfster troll
Med vilda tjut oss togo mot
Och uti dörren mattan
Man undan våra fötter drog.

EÖIL.

Så gick det äfven till
I Geirröds jättesal.
Gå på!

ULLR.

De Smyckegladas syskonpar
I högbänk sutto där,
I dyster dvala sänkta
För allt de tycktes döfva.
Svår blef vår tid
Bland Beles barn.
På strider följde
Beständigt strid!
Af Greppar en jag slog,
De andre Svipdags svärd
Till Helas hallar sände.
Omsider faran blef för stor,
Då flydde vi med Fröja.
I vaken sömn
Den väna låg
Stum uti Svipdags famn,
Då stormsnabbt hit vi flydde;
I dvala än är sänkt
Den fagra Vanadis!

EGIL.

Väl gjorden I ert värf
Och värdigt Ivalds ätt;
Den färdens faror själf
Jag gärna velat fresta!

SIF.

Och Fröja, säg,
Hur syns dig hon?

ULLR.

Som våren fager,
Dock hellre Svipdag frågen!

EGIL och SIF.

Han älskar Vanadis?

ULLR.

Med glädje lifvet gaf
Han för Asynjans gunst!

EGIL.

Han aldrig henne får!
Ej Asar Ivalds ätt
Den väna bruden unna.

SIF.

Så såg jag ödets trådar ej
Från Urdas slända gå!

ULLR.

Tyst, Hermod kommer här!

Sjette scenen.

DE FÖRRA. SVIPDAG.

EGIL.

Af sorgsen trånads tyngd
Hans sinne tryckes ned.

SVIPDAG (*utan att märka de inne-
varande*).

En blick den blida ej
Sin räddare beskär!
Mot jorden ögat sänkt
Bär höga jungfrun städs.
Och stum hon står
Som förr, då stridens dån
Ljöd vildt kring Beles
Jökelborg!
Och dock hur skön!
Hur sällt mitt hjärta slog
I salig fröjd,
Då jag i famn den ljufva bar,
Omböljad af det ljusa hår,
Och skall och skri
I skumma natten ljöd!

— Hur skön hon var
I stjärneglans,
Då öfver isigt fjäll
I storm jag flydde hit!
Hur vän hon var
Bland vågors brus,
Då löst kring ännu lekte
De rika lockars haf,
Och stormen tjöt,
Och böljan stod
I mörka murar kring.
Då var jag säll!
Nu allt är slut!
För räddarn förlorad
Den räddade är!

EGIL.

Jag kan ej se
Den tappres sorg;
Sök sonen trösta, Sif!

SIF.

Gån alle då,
Med honom ensam
Vill jag vara!
(Ullr och Egil gå.)

Sjunde scenen.

SVIPDAG. SIF.

SIF.

Du Vanadis älskar
Och vågar ej tro,
Att den vänas
Ynnest du vunnit?

SVIPDAG (*spritter till, som om
han nu först märkte
Sifs närvaro*).

Du moder, här?

SIF.

Din sorg jag märkt,
Med siande tröst
Nalkas dig Sif!

SVIPDAG.

Tröst knappt torde
Släcka den eld mig tär!

SIF.

Vet du så visst
Att Vanadis ej
Har dig i hemlighet kär?

SVIPDAG.

I kvinnoöga
Man lätt plår kunna
Läsa den lyckliges namn,
Som gömmes i hjärtats djup!

SIF.

Har du Asynjan än
Uti ögat sett?

SVIPDAG.

Beständigt för Alfens
Frågan öga
Sänker den sköna
Sin stjärnklara blick!
Aldrig af Menglad
Jag mäktat att vinna
En blick — det enda,
Jag än begärt!

SIF (*efter ett ögonblicks efter-
tanke*).

Söfd genom trolldans
Är Sessrymners drottning;
Bundna vid jorden
Med osynlig boja,

Fjättrades ännets
Strålände solar.
Svartsjukan ensam
Mäktar att slita
De bindande band.
Vill du den väna
Vinna till maka,
Måste du lofva
Lyda mig blindt!

SVIPDAG.

Gif Hermod hoppet
Det höga åter,
Och blindt jag lofvar
Dig moder lyda!

SIF.

Godt och guldpryd vif
Blott gudar kunna gifva;
Bed om väna bruden
Asars blida skara,
Sen du sport att säkert
Hon vid Svipdag fjättrats
Med de band, hon brukat
Förr att andra binda!

Sejdens dystra sånger
Binder Frejers syster;
Ett jag vet allena,
Som af ålder mäktat
Bryta kärlekslösa
Köldegaldrars band!
Ser hon vid en annans sida
Svipdag stå till bröllop redo,
Skall förtviflan fångenskapens
Fasta bojor säkert lösa,
Om hon Svigders unge ättling
Älskar, som jag tror.

SVIPDAG.

Moder, du manar
Till svek mot mön!

SIF.

Med list henne locka
Till kärlek och lycka,
Ej kallar jag svika
Din svärdvunna brud!

SVIPDAG.

Dock säg, hur du ämnar
Den älskade tvinga?

Hur Fröja förmå,
Att förråda sig själf?

SIF.

Till bröllop vi bona
Bänkarnas rader,
Bägarna brädda
Med yppersta brygd;
Bland tärnorna Fröja,
På tvärpallen bänkad,
Skall bjuden till bröllop
Hermod i högbänk
Skåda bland skaran
Dricka med Skade,
Bröllopets brygd!

SVIPDAG.

Och då?

SIF.

Skall svartsjukans tårar,
Tindrande klara,
Den fagra förråda,
Tolka dess hjärtas
Djupa nöd!

SVIPDAG (*jublande*).

Då endast behöfva
Vi byta brud!

SIF (*med högtidligt allvar*).

Hermod mig hör!
Den högas fränder,
De ädle Asar,
Allena mähta
Den ljusa jungfrun
Till brud dig gifva!
Skall Sif dig hjälpa
Att jungfrun vinna,
Du måste svärja:
Vid svärdets eggar,
Vid gångarns hofvar
Och härdens glöd,
Vid allt hvad heligt
Af evigt hållits
Bland Heimdalls släkter
Och Bures söner,
Att hvad än händer
Som mö du sänder
Den väna Menglad
Till gudars borg!

SVIPDAG (*högtidligt*).

Vid allt du äskat
Jag eden svärjer:
Må svärdet svika
I kampen Svipdag,
Må gångarn störta
I nödens stund!
Ej hus mig hägne,
Ej härd mig värme,
Om ej jag Mardöll
Som mö till Valhall
Har återsändt!

SIF.

Att Egil underrätta
Fort ila nu,
Jag går att ordna festen!
(*Svipdag går.*)

Åttonde scenen.

SIF (*ensam*).

SIF (*blickande efter honom*).

Skall svennen segra?
Den unges lycka
Och världens öde

I afton hänga
På Helas tråd!
Skall den väl hålla?
(Tar facklan ur en ring i väggen och går.)

Nionde scenen.

FRÖJA. Därpå SVIPDAG.

(Fröja kommer in från höger; hon är nu klädd i en enkel tärndräkt och endast smyckad af det präktiga Brisngamenet, som hon äfven bar under föregående scener; hon går sakta med dröjande steg belyst af månskenet uppåt fonden liksom i sömnen, då Sviptdag hastigt kommer in från höger.)

SVIPDAG.

Min aning ej svek,
Hon ämnar fly.

(Till Fröja.)

Hvart vill du hän
I vintrig kväll?
Vid varma härden
Hvile du ut!

(Fröja går sakta och dröjande uppåt förgrunden, där hon stannar orörlig och med nedslagna ögon.)

O! Höga Asynja!
När snart ibland Asgards
Dejligen diser,

Som Sessrymners drottning,
Den strålände stolta,
Du åter skall stiga,
Skall aldrig ditt öga
Till trånande Alfven,
Som fordom ur faror
Och stormar dig förde,
Blicka från Valhalls
Stjärnhöga borg?
När klingande kväden
Din ära förkunna,
När Härfaders hallar
Af harporna ljuda,
När skönast bland stjärnors
Skimrande skara,
I doftande dalar
Du skrider i dansen,
Skall aldrig du tänka
På timade tider,
På ynglingens trohet
Och borgen vid Ifings
Vintriga våg?

(Fröja gör en häftig rörelse, som om hon gjorde ett försök att bryta trolldomen, men hejdar sig och förblir därpå som förut stående med nedslagna ögon.)

SVIPDAG.

Kungliga kvinna,
Stolta, kalla
Vanadrottning,
Drag till Valhall!
Stråla stolt på
Kungastolen,
Glöm bland Gudars
Gyllne gårdar
Unge Alfen,
Som dig älskat,
Vildt bland vilda
Vågors bränning!
Som dig famnat
Förr bland faror
Och nu drifs mot
Namnlös död!

(Vänder sig liksom för att gå; Fröja gör en hastig rörelse liksom för att hejda honom och återfaller därpå i en stum, orörlig förtviflan.)

SVIPDAG (förtviflad).

Vill du mig vägra?
Min vända att ända?
Fröjda då Fröja
Befriarens kval?

Hårda, höga,
Härskande dis!
Kärleksgudinna,
Som kärlek ej känt;
Den arme ej hindra
Att möta sitt öde!
I dödens dvala
Kan den blott dväljas,
Som famnat Fröja,
Som älskat Fröja,
Och ej får äga
Dig, väna brud!

(Fröja, som under Svipdags sista ord gång efter annan förgäfvets sökt höja blicken, sjunker halft medvetlös ned på en bänk.)

Tionde scenen.

DE FÖRRA. SKADE.

SKADE *(som kommit in från
höger och hört Svip-
dags sista ord).*

Hvi såra den arma,
Som ej kan svara?
Hvi öka den evigas
Ändlösa nöd?

SVIPDAG.

Föga du frågar efter min nöd!
Föga du aktar den brand, som brinner
Djupt i mitt bröst!
O! bruste dess blixtar
I bländande strålar,
I ljungande lågor
Ur hjärtats djup.
I brand måhända dess glöd
Stucke den hårdas barm!

SKADE.

Hejda dig, Hermod,
Hör mitt råd!
Snart skall allt
Uppenbart blifva;
Tyngande kvalen
Tåligt bär!
Stunden nalkas, då gåtan skall
Strålände klar för ditt öga stå;
Bida till dess!

(Hon för med mildt våld Fröja ut till vänster.)

Elfte scenen.

SVIPDAG.

Så vill jag då kväfva
De kväljande kvalen!
Ännu en stund,
Och striden står!
När allt är afgjordt
Den osälle dock
Finner i döden
Drömlös ro!

(Går åt vänster.)

Tolfte scenen.

SIF. TJÄNARE.

SIF.

Med bonader bänkar
Och väggar behängen,
Ny näring bringen
Åt härdens bränder,
Och hornen brädden
Med bröllopsbrygd!

(Tjänarna läcka väggarnas nedre del och bänkarna med långa väfda bonader, kasta ny ved på härden, samt ställa utåt borden rader af horn och bägare.)

Trettonde scenen.

DE FÖRRA. EGIL.

EGIL.

Är allting redan
Till festen redo?

SIF.

Snart allt är bragdt
Till lyckligt slut.

EGIL.

Jag hoppas det!
Rak är bågsvalans flykt;
Svek var aldrig min sak!

SIF.

Så sätt dig och se
Hur Sif med list
Bryter de band,
I män ej mäkten att lösa!

(De sätta sig i högsätet, småningom fylles salen af salkämpar, husfolk med flera. Männen sätta sig längs bänkraderna, medan kvinnorna sanla sig på tvärpallen i fonden.)

Fjortonde scenen.

DE FÖRRA. SVIPDAG. ULLR. FRÖJA och SKADE.

(Bröllopståget kommer nu in från vänster. Först en flock tärnor, bland hvilka Fröja; de bära tända facklor. Därpå brudparet: Svipdag och Skade; slulligen Ullr och en flock kämpar. Efter att hafva hälsat Egil och Sif, sätta sig Svipdag och Skade midt emot dem i det mindre högsälet, till dess samliga gäster hunnit ordna sig; nu komma tärnorna, två och två, ned från fonden och ordna sig halfcirkelformigt kring härden.)

TÄRNSÅNG.

Heliga Hela!
Härliga drottning!
Ödets gudinna,
Eviga Urd!
De trådar, du tvinnat
Fordom i tiden
Från slända af silfver,
Siande dis,
Fast nu tillsamman
Må du dem fläta;
Bind dem tillhopa,
Heliga Hel!

(Svipdag och Skade lämna sitt högsäte och stanna framför elden; under det följande äro allas blickar riktade på den bland tärnorna stående Fröja.)

SVIPDAG (*dragande sitt svärd och trädande på dess klinga en gyllene ganderring*).

I Egils hallar
En älskad mö
Vinna i dag
Till maka och vif,
Svärjer nu Svipdag
På svärdets stål!

SKADE (*läggande handen på ringen*).

Med guldet, som glimmar
På strålände stålet
Den fagra du fäste
Och binde som brud.

TÄRNSÅNG.

Skiljas från Skirner skall du ej mera,
Strålände tärna, ditt ödes stjärna
Nornan förenar med Örvandelsonens;
För Hermoders unga maka vi sjunga
Bröllopets kväde att brudparet viga!

Snart skall man skåda samman er båda
Trotsande kommande tidernas skiften;
Lyckliga öden, trogen till döden,
Däjlige brud, du dele med Alfes
Bragdrike drott!

Som facklorna enas i flammande bålet,
Så delen strider i stundande tider.
Som glimmande lågor enas i glöden,
I sorg och i gamman så hållen tillsammans!
Re'n facklornas bränder förenas på bålet,
Ej bruden mer vike från Svipdag, ej svike
Brudgummen någonsin älskande brud!

*(Vid sångens slut kasta alla sina facklor i den midt
på golfvet liggande härden, utom Fröja, som tyst med
facklan i handen står orörlig med nedslagna blickar. Alla
stå i spänd väntan, Sif har under tärnsången stigit ned
ur högsätet, Egil har rest sig.)*

SVIPDAG. ULLR. SIF och SKADE.

Hvad skall jag väl skåda,
Än sänker den höga
Mot jorden sitt öga,
Men vildt mellan barmens
Blomstrande kullar
Böljande svallar
Suckarnas våg!

(Facklan har nu nästan brunnit ned; Fröja förblir trots en tydlig inre kamp orörligt stående som förut.)

SVIPDAG (*hastigt*).

Tag facklan från mön,
Hon bränns af flamman!

SIF.

Så löse elden
Den ädlas band!

(Facklan har nått handen. Fröja spritter till, kastar facklan och lyfter upp ögonen. Hennes och Sviþdags blickar mötas. Ett ögonblick stå de orörliga, därpå vacklar Fröja ett par steg fram, utstöter ett skrik och faller afsvimmad i den hastigt framilande Sviþdags famn.)

(*Hastig ridå.*)

Andra akten.

Snöklädt landskap nära Svarins hög. Till höger ruinerna af en nedbränd hydda, utanför hyddan några fallna, däribland Egil. Fonden spärras af furor; till vänster ett klipp-parti. Aftonbelysning. Vid ridåns uppgång ljuder ett allt svagare kampdån.

Första scenen.

(SVIPDAG, ULLR, en skara kämpar komma hastigt från vänster utför klipporna in på scenen. De äro alla beväpnade och bära märken efter en häftig strid.)

SVIPDAG (från scenen).

Är allt re'n slut?

ULLR (från klippan).

Ej öfrigt hopp

Om stridens utgång finns!

Stridt öfver sten och mo

Nyss blodets ström än flöt,

Nu flyktens flod
Kring fält och skog
Sig vindsnabbt breder ut!

SVIPDAG.

Så skynda fort!
På skida snabb
Till Gandviks borg
Och bärga Sif!
På andra sidan Vimurs väg
Är tryggt för Egils vif!

ULLR.

Jag går!

SVIPDAG.

Farväl! En stund ännu
Jag håller striden ut!

(De gå, Ullr åt höger, Svipdag och männen åt fonden.)

Andra scenen.

HILDEBRAND. BRYNJULF. KÄMPAR.

HILDEBRAND

*(kommer in från vänster; han är gammal med långt till
midjan räckande skägg; han är fullt rustad till strid med
hjälm, brynja, sköld och långbård).*

Ej en bland alla
Tycks öfrig blifven!

På flykt hvart fylke
Jag redan finner,
Skarpt svärden bitit
I Svears ryggar!
För Halfdans vapen
En härlig dag!

BRYNJULF.

Vid Tor, hans fader,
Sent tör jag glömma,
Hur furstens klubba
På hjälmar klungit!
SjälF åldrig Egil
Till Urdas salar
Med krossad panna
Af kungen sändes,
Förr än han spänna
Hann bågens sena!
Sent Svear skola
Till svärden gripa.
För Halfdans vapen
En härlig dag!

HILDEBRAND.

Men hård var kampen,
Skarpt Svears klingor

I sköldar bitit
Med stålblå tand.

BRYNJULF.

Ej mänskor ensamt
Mot Mannheimsdrotten
I kampen stodo;
I striden såg jag
Af Ivalds kämpar
Ett fylke Alfer;
Skarpt spjuten flögo
Ur flinka händer . . .

HILDEBRAND.

Af Vate lärde
De vapnens bruk.

BRYNJULF.

En präktig skola;
Sent skall jag glömma
Det blanka regn!

HILDEBRAND.

Godt gamle Alfen
Till Urda farit;
Jag Egils pilar
Ej gärna trotsat.

Just här den gamle
I går vi dräpte.

BRYNJULF.
Ett dristigt dåd!

HILDEBRAND (*går fram till lik-
högen till höger*).

Se här, vid Urda!
Örvandel själf.

BRYNJULF.
Med pannan krossad
Och handen knuten
Om bågens trä,
Ur brustet öga
Än hot tycks blicka.

HILDEBRAND.
Så är då slocknad
All Svigders ätt!

BRYNJULF.
Ett trotsigt släkte!
Det täljs i sagan:
Mot själfva Valhall
De härsköld fört.
Nu är det slut.

HILDEBRAND.
Än Svipdag lefver
Och äger svärd!

BRYNJULF.
Hvem vet!

HILDEBRAND.
Se där; af härmän
En fånge hitåt
I bojor föres.
Från vänstra fylket
De tyckas komma!

Andra scenen.

DE FÖRRA. HÄRMÄN. SVIPDAG (*bunden*).

BRYNJULF.
Fort, härmän, svaren!
Hvarfrån er färd?

EN HÄRMAN.
Från vänster fylking!

BRYNJULF.
Hvem förde där er kamp?

HÄRMANNEN.

Frid jarl och Ulf den gamle,
Men båda fallit re'n!

BRYNJULF.

Hvad, fallna båda!
Ett sorgligt bud;
Dock säg, hvem bragte
De bålda drottar
Till Helas hall?

HÄRMANNEN (*pekar på den bundne
Sviþdag*).

I själfva segerns timma
De segnat ned för dennes spjut!
Af alla öfvergifven
Han ensam mot oss stred;
Re'n klämd emellan sköldar
Han kastar båda spjuten
Mot härens höga drottar,
Och djupt i höfdingbarmen
Igenom sköld och brynja
Hans skarpa blodörn bet!

HILDEBRAND.

Ej mannasöner
Så mäkta strida,

Från Alfer tycks mig
Hans ättled stamma.
(*Betraktar närmare fången.*)
Vid Urda, Svipdag,
Örvandels son!

FLERA HÄRMÄN.

Hvad, Svipdag fången!
Så är då fejden
Omsider ändad!

SVIPDAG.

Sitt namn ej döljer
En drott bland Alfer,
Den siste sen I
Af Svigders ätt!
Nu fort mig dömen,
Men mellan döden
Och trældom väljer
Ej Vates ättling.

HILDEBRAND.

Ditt öde, yngling,
Allena Halfdan,
Den höge kungen,
Har rätt att kora.

(Till härmännen.)

Till samling låten
Nu luren skalla!

(Till Sviþdag.)

Snart skall af drotten
Din dom du få!

(Lurblåsarna stöta i lurarna, lurar svara från skilda
håll utom scenen.)

BRYNJULF.

Hur härligt jubla
Ej segerljuden
Från alla kanter;
Ej bättre klang det
På Moins hed.

HILDEBRAND.

Se, drotten nalkas!
Af kamp-dagg däfven
Är gyllne hjälmen
Och sköldens skydd.

ROP UTANFÖR SCENEN.

Hell, Halfdan, hell!
Hell Manheims kung!

(Scenen fylles småningom af från olika håll kommande flockar af härmän medförande fångar. Slutligen anländer Halfdan själf, följd af flere höfdingar, härmän

*med flera; Halfdan är ståtligt rustad, men såväl hjälm
som sköld bära märken af striden; han är beväpnad med
en tung klubba med en gyllene kula i spetsen.)*

Tredje scenen.

DE FÖRRA. HALFDAN. HÄRMÄN.

HÄRMÄN.

Hell kungen, den höge,
Som skyddad af Gudar
Bland sköldarnas vimmel
Till dådrika bragder
Oss förde i dag!
Hell segrarn vid Svarin!
På Brälundadrotten
Från Valhall nu blicke
Fädern med fröjd!

HALFDAN.

I vänner alla,
Hvilkas vapen
I dag i stridens vimmel
Vid drottens sida stått,
I segerns timma tagen
Nu mot er konungs tack!

HÄRMÄN.

Hell, Borgars son!
Hell, Halfdan, hell!

HALFDAN.

Dock främst af alla
De höge Asar
Oss tacka höfves
För härlig seger!
Att offret reda
Nu skynden alle,
I Halfdans män!

KÖR.

Till offer, till offer!
Sig alle nu samle
På höfdingens bud.
Från höjden med glädje
På brinnande bålet
De evige blicke!
Åt bloten sig fröjde
Nu Farmatyr's ätt.
Till offer! Till offer!
Att gudarna ära
På Vindler*) re'n väntar
Den tornade veden;

*) Heimdall.

Så väcken nu Heimdalls
Den heliges eld!

*(Under tiden bygges bålet upp i fonden; ett nio-
armadt eldkors bäres in, Hildebrand stöter ett spjut, kring
hvilket en bågsträng virats, i eldkorsets midt; två höf-
dingar fatta i bågens spetsar och sätta spjutet i hastig
svängning; Hildebrand håller med sin sköld spjutet tryckt
mot korset. Mot körens slut börjar en allt starkare rök
hvirfla fram kring spjutskastet, på en gång slår ur eld-
korset en klar låga upp.)*

HALFDAN *(tändande bålet med
en på eldkorset antänd
fackla).*

Väldige Votan
Dig nu jag viger
Brinnande bålet!
Blicke från höjden
Allfaders öga
Blidt öfver oss!

(Under det natten småningom inbryter flammor bålet upp.)

I höge Asar,
Som öden koren,
Er ättling skänken
Ett siarord!
Mig låten länge
Af lifvet njuta,

Och likt min fader
I frid få styra
I år och åldrar
Ett lyckligt land!
*(Träder fram åt sidan. Bålet har flammats upp ända till
krönet.)*

HILDEBRAND.

Kommen, nu är siarstunden!
Härmän lyften skölden alle.
Under hvälfda kopparrunden
Segerns stolta runor skalle
Som Den Höge fädern lärt!

*(Alla utom Halfdan och fångarna draga sina svärd.
Hildebrand slår med svärdet ett slag på skölden, därpå
slå alla tre slag på sköldarna. Därpå lyftas sköldarna
som klangtak i jämnhöjd med öfverläppen, och sköldsången,
(barditus), börjas; först sakta, därpå allt starkare, slutligen
hastigt bortdöende.)*

SKÖLDSÅNG.

Ofta då fordom
Fädernas fylking
Fördes till valen
Odin inunder
Sköldarna sjöng!
Valfader vakar,
Bryten er trygga,

Stormande bröder,
Fram genom sköldars
Brakande borg!
Seger du skänkte
Skilfinga-kungen;
Höre nu Herjan *)
Höfdingens fråga!
Ljude ur sången
Sidgranes *) svar!

*(Sången dör sakta bort under det orkestern fortsätter.
Hildebrand lular sig fram, stödd på sin långbård, lyssnande liksom om han hörde i sångens sista bortdöende ljud en för de öfriga ohörbar röst; slutligen reser han sig åter upp.)*

HALFDAN.

Hördes i sången
Siande ord?

HILDEBRAND.

Siande orden
Ljödo ur sången!
Hildingen hörde
De heligas svar:
Urda allena
Korar af evigt
Lifsträdens längd!

*) Oden.

Bättre det varit
Brålundadrotten
Aldrig att veta
Ödenas domar.
Förr än han anar
Ylfingen rider
In uti Helas
Töckniga hallar;
Dock i hans ättled
Aldrig skall födas
Annat än höga
Höfdingasöner.
Så uti sången
Sidgrane kvad!

HALFDAN (*efter ett kort uppehåll,
ensam*).

Öfver sitt öde
Ingen kan råda!
Urda allena
Korar af evigt
Lifstrådens längd,
Glad vill jag vandra
Valhalla-vägar
Då mina dagars
Antal är ute.

Länge skall lefva
Lofdungaätten,
Härliga söner
Härarna skola
Föra i fejden
Till fädernehämnd!

HILDEBRAND (*träder fram till Halfdan*).

Re'n natten nalkas!
Hvad öde, konung,
Har väl du korat
De fångnes flock?

HALFDAN.

På dem allena
Min dom beror;
Dem fören fram.

HILDEBRAND.

De fågna fören
För drottens dom!

*(De fågna Sveahöfdingarna föras fram af här-
männen; Halfdan själf har från förgrunden gått fram
mot bergväggen åt vänster.)*

HALFDAN.

I Svitjods kämpar,
I vapenvane,
Ert öde väljen!
Er drotten låter
SjälF kora dom!

EN GAMMAL SVEAHÖFDING (*trädande fram*).

Ej odalborna
I träldom trivas!
Vi döden välja,
Hjälmhöge drott!

HALFDAN.

Är det ert val?

ALLA FÅNGARNA.

Förr död än träldom
Må bli vår dom!

HALFDAN.

Till träl ej duger
Den, drabbningsolar
I dag har klufvit
På drottens arm!
De svärd, I svingat
I dag vid Svarin,

Nu tagen åter
Till andra värf!
Min lag blott lyden,
Mitt land försvaren,
I fejden följn
Mitt heribann,
Och Brålunds konung
Er lämnar åter
Ert land och län!

SVEAHÖFDINGEN.

Med dig, o konung!
Ej kamp vi korat;
I frid vi alla
Vårt land ha odlat,
Tills Rotas svanor
Från sunnan summo,
Och härbud kommo
Från Halfdan kung.
Från söderns myrar,
Från Moins hedar
För Manhems fylken
Vi måste vika.
Af fimbuljökklar
Omsider stängda

Till strid vid Svarin
Vi måste stanna.
Oss onda nornor
Ej segern unnat,
I Halfdans händer
Vårt öde hvilar;
Nyss död och trädomb
Vi stunda trodde;
Ej vänta vågat
Vi annat val.
Men mild som våren
Den vapenhöge
Oss lifvet skänker
Och land och län.
Lofdungaättling,
Din lag jag lyder;
Tag mot min ed!

HALFDAN.

Och I?

DE FÅNGNA.

Din lag vi lyda,
Tag mot vår ed!

HALFDAN.

Er ed jag tar.

DE FÅNGNA (*som under tiden åter-
fått sina vapen*).

Hvarthän du för oss

Vi följa, konung,

Ditt vapenbud!

(*Vapenbrak.*)

Hell Svitjods höfding!

Hell Halfdan kung!

(*Vapenbrak.*)

HILDEBRAND.

Bland fångar finnes

En yngling, furste,

Som bidar ännu

På drottens dom!

(*Visar på Svipdag, som under det föregående stått
dold af Sveahöfdingarna.*)

HALFDAN.

Ha! Hermod här

I Halfdans våld!

SVIPDAG.

Mitt namn du sagt,

Min dom dock ej.

HALFDAN.

Hvad onda öden,

Dig, olycksfödde,

Till Brälunds konung
Med bittert sinne
Som fånge fört?
Tror du väl Halfdan
Kan Hermod hata,
Ej Guthorms fader,
Så Groa glömt.
Kan bittra fejden
Då glömd ej blifva,
Kan bot ej bjudas
För gjutet blod?
Om guld försona
Kan fränder åter,
Ej skall jag spara
På län och skatter,
Blott Groa-sonen
Vill hämnden glömma
För fornrödt guld!

SVIPDAG.

Den gula glansen
Min blick ej gläder;
Behåll ditt guld!
Vi Alfer sälja
Ej hämndens sötma;

Ej frändeblodet
Bland oss är falt!
Min mor du skändat,
Sköldungakonung;
Min far du fällde
I fejden nyss!
Till döden döm mig,
Om dö du rädes
För Svipdags svärd!
Vid dina söner,
Vid dig mig binder
Blott hämnens band!

HALFDAN (*strängt*).

Min ätt du hotat,
Min hand du vägrat
Att taga mot!
Ditt öde, yngling,
Du själf har afgjort:
Till döden dömer
Dig drottens dom!
Vid mig dig binder
Blott hämnens band.
(*Pekar på en fura i fonden.*)
Vid furan fångslad
Med andra fjättrar

Du ensam bide
På Urdas dom!
(Till härmännen.)
Den fångne fjättren
Vid furan fast!

(Sviptag bindes med ett rep fast vid furans stam.)

FLERA HÄRMÄN.

Till olycksöden
Den unge föddes,
Han furstens ynnest
Med trots förkastat;
Snart öfvergifven
För sent han ångra
Tör hatets ord!

HALFDAN.

Re'n sen är timmen
Och storm tycks stunda.
Från valen vändom,
Till lägret åter.
Till uppbrott luren
Nu mana må!

(Lurar skalla från scenen. Halfdan, följd af Hildebrand, Brynjulf och härmännen aflägsna sig småningom. Lurstötarna ljuda allt aflägsnare. Under hela tiden höres ljudet af en växande storm blandad med ulfvarnas yl.

Bålet, nu nästan nedbrunnet, kastar ett matt fladdrande sken på den bundne Sviþdag; hela den öfriga scenen är insvept i djupt mörker.)

Fjärde scenen.

SVIPDAG.

SVIPDAG (*lyssnar på den växande stormen*).

Ja, hvinen, I vindar!

Ja, hvirflen, I väder!

(*Blixt.*)

På Vaulunders frände,

I viggas slån ned!

(*Åskslag.*)

Hvi bidar du, Vior?

Vill Brålunda-drotten

Hans fader ej hjälpa

Med ljungande blixt?

(*Blixt och starkt åskslag.*)

Åt sidan! Åt sidan!

Kan bättre ej träffa

Dundrande Tor?

(*Under det föregående har varghjulet, som efter Halfdans bortgång ljudit först aflägsset, allt mera närmat sig och höres nu från alla håll. Man ser i dunklet skuggor*

*skymta, och vargarnas lysande ögonpar samla sig i mörket
kring likhögen till höger.)*

Ha! Ädelmodigt,
I höge Asar!
Ni sonen låtit
En stund än lefva!
Han skåda skulle,
Hur fadern slites
I stycken sönder!
På Vates söner
En värdig hämnd!
Hitåt! Hitåt!
I gygjors fålar
Här finnes föda!
Åt korpen kunnen
I liken lämna,
Här han I, ulfvar,
Ett ädelt rof!
Här ryker blodet
Af lifvets lågor,
Här spritter köttet
Om tandens spets!
I gygjors hästar,
Hitåt! Hitåt!

(Fröjas falkrop ljuder utom scenen. Vargarna höras fly åt alla håll och deras tjut dör bort i fjärran; stormen börjar bedarra.)

SVIPDAG.

Hvad, flydde flocken!

Hvad föregår?

(Falkrop.)

Vill ingen ljungeld gifva

I stjärnlös midnatt ljus!

(Blixt.)

En sällsam syn

I nattens timma!

En snöhvit falk

På hvita vingars par

Bland likens högar kretsar

I vida ringar kring!

En fylgja visst

I fågelhamn.

Femte scenen.

SVIPDAG. FRÖJA.

(Fröja kommer hastigt in från fonden till vänster. Hon är klädd i en helwit dräkt med bred gyllene gördel, håret hänger fritt böljande ned, på hufvudet har hon ett litet diadem af guld; falkhammen har hon hängt i gördeln.)

FRÖJA.

Längtade ljud!
Ljöd icke här
Hermoders röst?

SVIPDAG.

För ett ensamt vif
Ulfvarna flytt,
Lämnat i ro
Korade rofvet.
Hvem söker väl här
På slaktningens fält
Mäktiga mön?

FRÖJA.

Här, just här
Hördes hans röst.
Örvandels son!
Lefver du än?

SVIPDAG.

Hvem ropar i natten
Den osälles namn!

FRÖJA.

Han svarar, han lefver!
O, saliga fröjd!
Än ulfvarna ej
Till Hela den älskade sändt.
Nu fort att ur fjättrande band
Min korade hjälte befria!
(Söker att lösa Svipdags fjältrar.)

SVIPDAG.

Hur heter du, mö?
Hvem manade dig
Den dömde från döden att rädda?

FRÖJA.

En vän af Ivaldes släkt,
Den himlastormande ätten,
Okända mön kalla du kan.

SVIPDAG.

Vänner ej äger
Ivaldes ätt,
Nämn mig ditt namn!

FRÖJA.

Hvad batar min börd,
Hvad batar mitt namn,
Om fjättrarna ej,
De fasta, jag lyckas att lossa!

(Gör fåfänga ansträngningar att lossa knutarna.)

SVIPDAG.

Mäktig du är,
Mäktar dock ej
Ändra mitt öde!

(Ulfvarnas yl ljuder åter i fjärran.)

Asarnas ätt
Äskar mitt blod!
Hämnarna nalkas, hör!
Spänn din vinge till flykt,
Fort den förbannade fly!
Hör du ej ulfvarnas yl?
Rädes du ej?

(Ulfvarna närma sig.)

FRÖJA.

Rädd jag vore om ej
Min räddare du!
Hatade band
För hårdt du mig är!

Skall då den räddade ej
Mäkta räddaren rädda!

*(Under tiden har stormen lagt sig och den föregående
scenen upplysts af ett svagt, af molnen dämpadt månsken;
vid Fröjas sista ord dela sig molnen och månljuset faller
i ofördunklad glans på de båda.)*

SVIPDAG (*igenkännande Fröja*).

Menglad! Menglad!
Härliga mö!
Så har du ej än
Ynglingen glömt!
Tjusande kärleksfröjd
Kände jag nyss,
Jublande hjärtat slog
Vid din stämmas ljud!
Aningen tordes dock ej
Den gudaförbannade tro!
Lefva jag vill,
Lefva jag skall!
Bristen I bojor
För galderns bud!
Leifners lågor!
Leifners eldar,
I, som lösen
Band och bojor,

I, som bryten
Fasta fjättrar,
I, som gifven
Jättekrafter
Åt den svages
Slappa senor!
Leifners lågor!
Leifners eldar
Bryten! Brännen!
Lösen! Lyden!
Kommen! Kommen!
Svipdag kallar,
Galdervisa Groas son!

*(Ett rödt sken strömmar kring Svipdag upp ur jorden
med ett brusande ljud och bojorna brista.)*

Fröja, vänaste brud
Förr den tigande bar jag i famn,
Famnar den talande nu!

FRÖJA (*vikande tillbaka*).

Hermoder, hör,
Hämmande gudar
Vakta vår väg!
Aldrig till vif
Mig fränderna fritt
Fruktar jag gifva;

Af kufvade blott
Äska du kan
Längtande brud.

SVIPDAG.

Bunden i band
Bad jag dock ej!
Asarnas ätt
Ej fruktar den frie.
Fröja! Fröja, vänaste brud,
Kom i min famn!

FRÖJA.

Lagliga band
Blott lyda jag vill!
Till frilla begäre
Fröja du ej.
Hotande, höga,
Heliga makter
Skilja från Skirner
Vanadis än.
Vapenlös ej
Frie till Fröja!

SVIPDAG.

Lagar och band
Ivaldes ätt
Frågar ej efter!

Gudar till trots
Sluta jag skall
Asynjan i famn!
(Söker fatta henne.)

FRÖJA (*vred*).

Sessrymners drottning ej rör!
Darra för dunderarens blix!

(Mörker, blix! starkt åskslag. Vid skenet af blixten ser man Fröja i falkhamn sväfva upp från marken; då månen efter ett ögonblick ånyo bryter fram ur molnet står Sviþdag som förintad ensam kvar midt på scenen.)

Sjette scenen.

SVIPDAG.

Försvunnen! Försvunnen!
I susande flykt
Hon flyr den förbannades famn!
Förbannade vare då jord och haf!
Förbannad den stund mig lifvet gaf!

(Sjunker ned på ett stenblock i stum, dyster förtviflan; månskenet, som under tiden uppifrån belyst scenen, börjar nu hastigt tillväxa i styrka, hvarigenom åskådaren får det intrycket att månskifvan sakta sänker sig ned öfver den sörjande Sviþdag; då ljuset nått sin högsta styrka höres Mångudens röst uppifrån.)

Sjunde scenen.

SVIPDAG. MÅNGUDEN.

MÅNGUDEN.

Hvarföre blickar Ivaldesonens
Gråtande öga upp mot det höga?
Gaf ej åt sonen kunniga Groa
Galdrar, hvars makter ur fjättrar och vakter
Mäkta befria väntande mön?
Feg, den som gråter, medan han åter
Hoppet, det himmelska, har!

SVIPDAG.

Makternas höga, himmelska gåfva,
Hoppet du sträfvar, skimrande Gevar,
Fåfångt att gifva fursten bland Alfer;
Fiende jorden tyckes mig vorden;
Ivaldes söner fallit för Asar,
Egil måst lämna åt sonen att hämna
Skymfade modern på Skiflingars drott!

MÅNGUDEN.

Tungt tycker mången säkert ditt öde,
Silfrade Gevar Nornornas väfvar
Noga dock känner; på nattliga himlen

Niflungens trådar ännu han skådar
Sträcka sig fasta på daggiga fästet.
Fjärran är döden, sällare öden
Vänta vid Vanadis' sida dig än!

SVIPDAG.

Hotfulla, hatfulla
Makter den höga
Ryckte nyss ur min famn!
Asar ej Alfens
Böner beveka!
Vanadis unnas
Ej Vaulunders ätt!

MÅNGUDEN.

Den tappraste endast
Är Vanadis värd!
Kan Vaulunders frände
Ej fria med svärd?

SVIPDAG.

Svärd ej bär
Svipdag vid länd!
Sköld ej har
Skirner på arm!
Vapenlös är jag
Och väpnade blott
Få fria till Fröja!

MÅNGUDEN.

Vapen jag känner,
Vinna du kan det!
Medan än arla
Åldrarna voro,
Djupt under jorden
Fornvise jätten,
Njarernas konung,
Bygde på Nides
Grönskande slätter
Glänsande salar.
Där inom nio
Nitade dvärglås
Finnes förvarad
Flammande klingan,
Smidd utaf Valand
Till Valhallas ve.
Flammande klingan,
Vaktad af fador,
Sök ifrån Helhem
Hämta hit upp!

SVIPDAG.

Bundit med blodtråd
Har Urda mitt öde,

Ingen kan bryta
Den bjudandes band!
Asarnas salar
Skola försvinna,
Världarna åldras,
Allt är förgängligt, —
Ett blott är evigt:
Nornornas väf!

MÅNGUDEN.

Ett vapen i världen,
Vidofners skära,
Finnes, som löser
Nornornas nät.
Lågande lien
Urda dig ämnat;
En gång allena
Får du den nyttja.
Nere hos Nide
Bruke du väl
Dess klara stål!

*(En liten skära af bländande silfverglans faller
hvirflande ned till Sviþdags fötter; ett ögonblick står han
slagen af häpnad, därpå fattar han skäran och utbrister
i vild förtjusning.)*

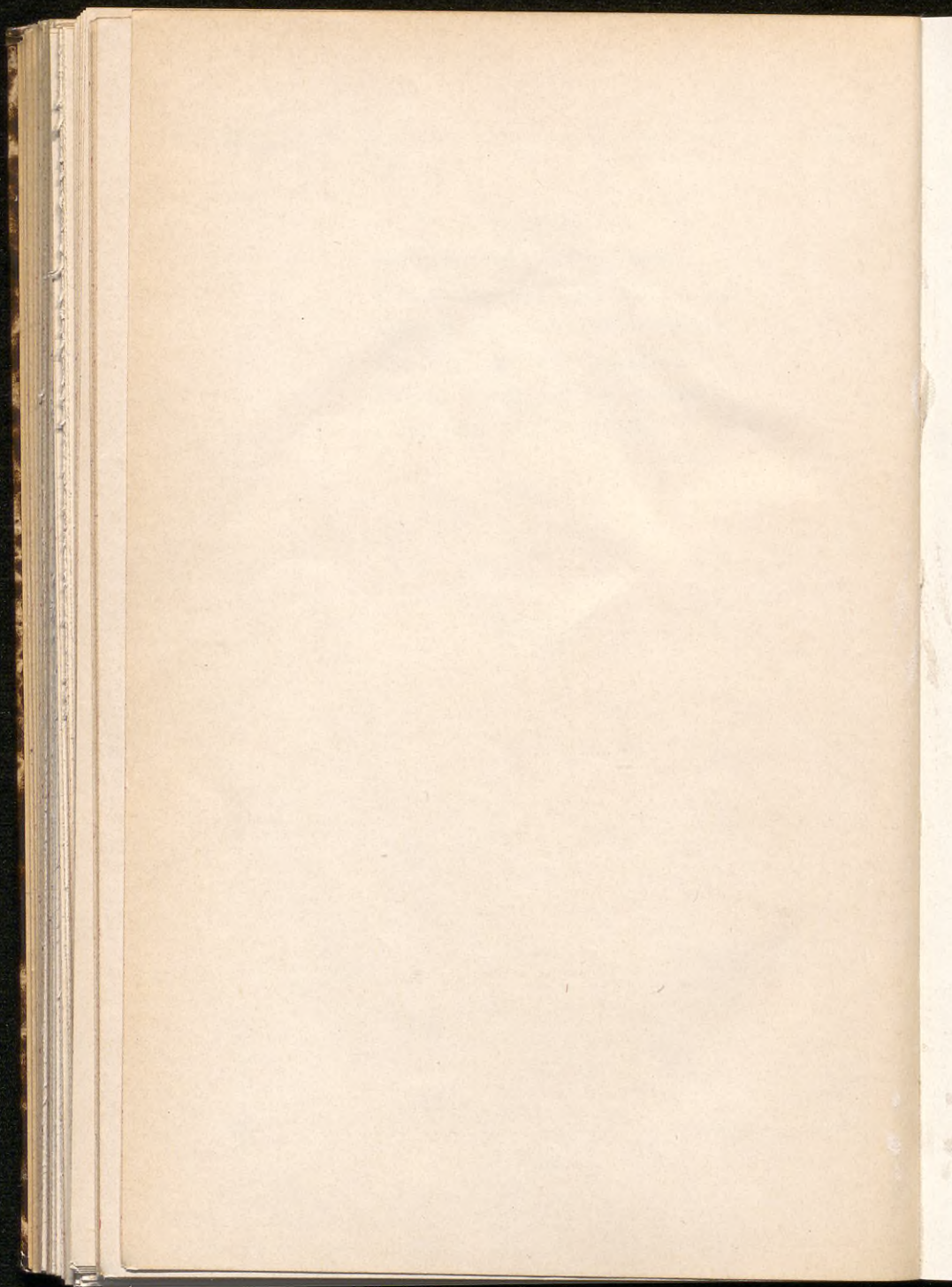
SVIPDAG.

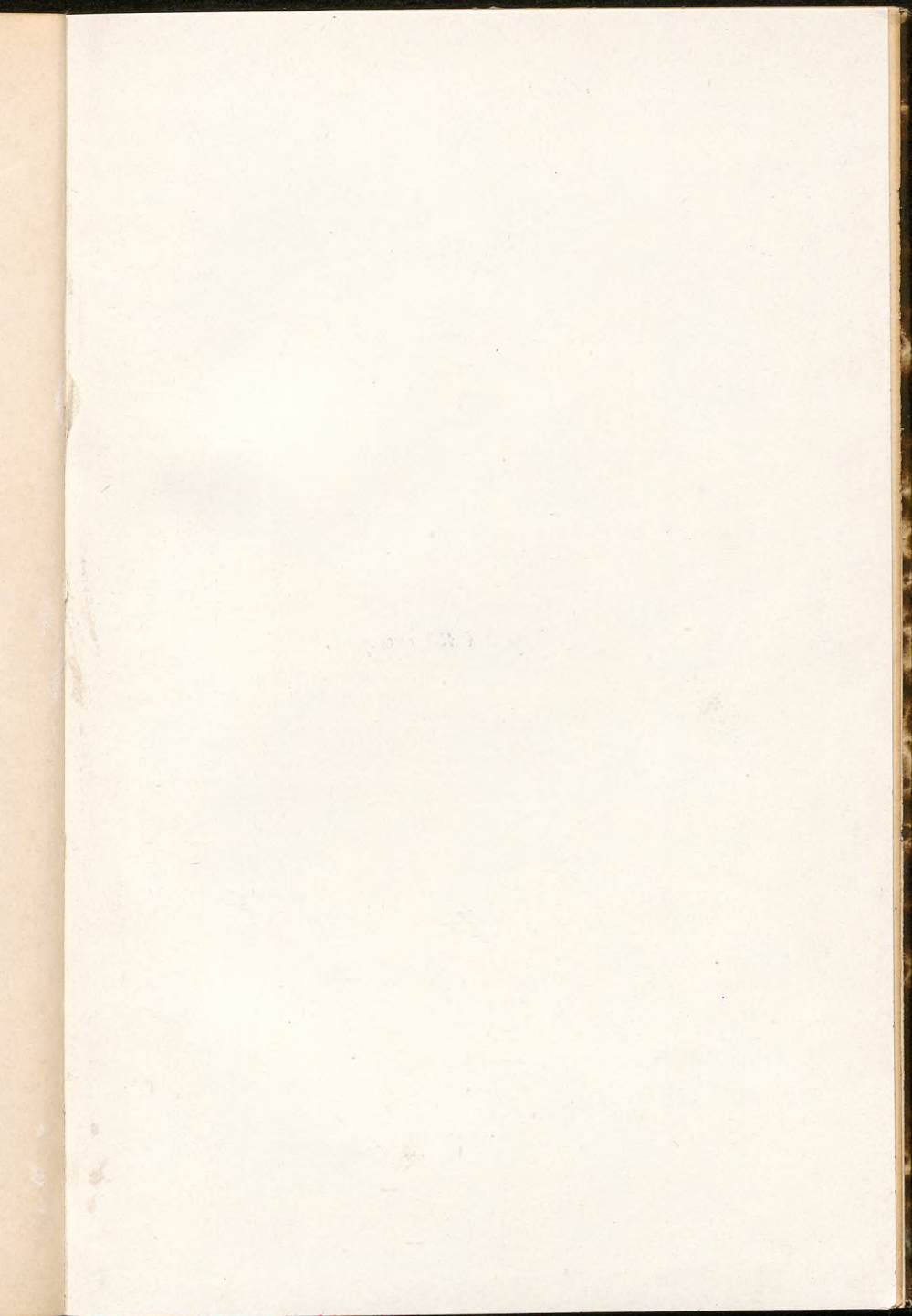
Hämndesvärdet vill jag vinna!
I min hand dess stål skall brinna!
Valands minne skall bli hämnadt,
Om blott fritt från galderband
Valands segersvärd blir lämnadt
I den rätte hämnarns hand!

(*Slut.*)

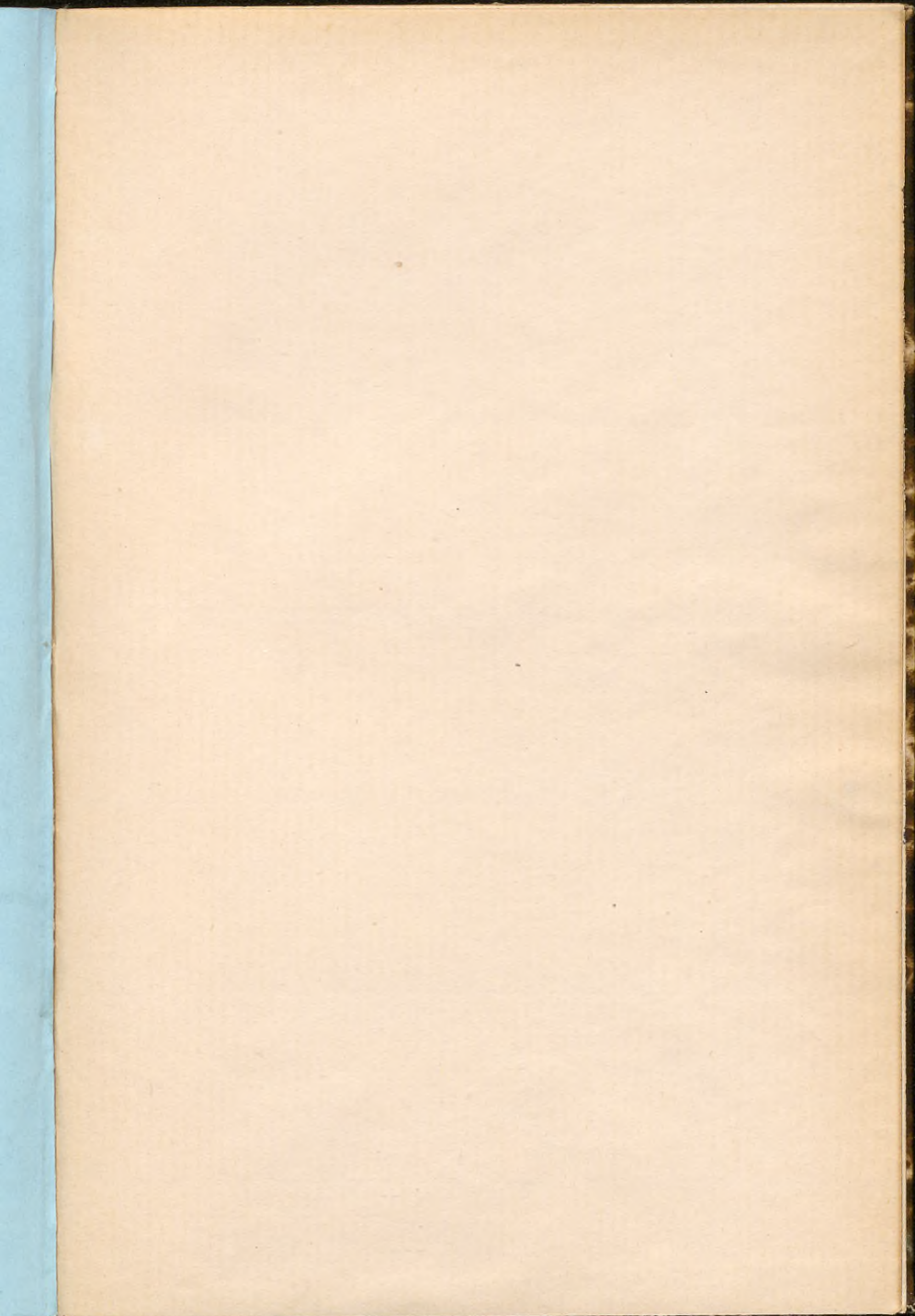

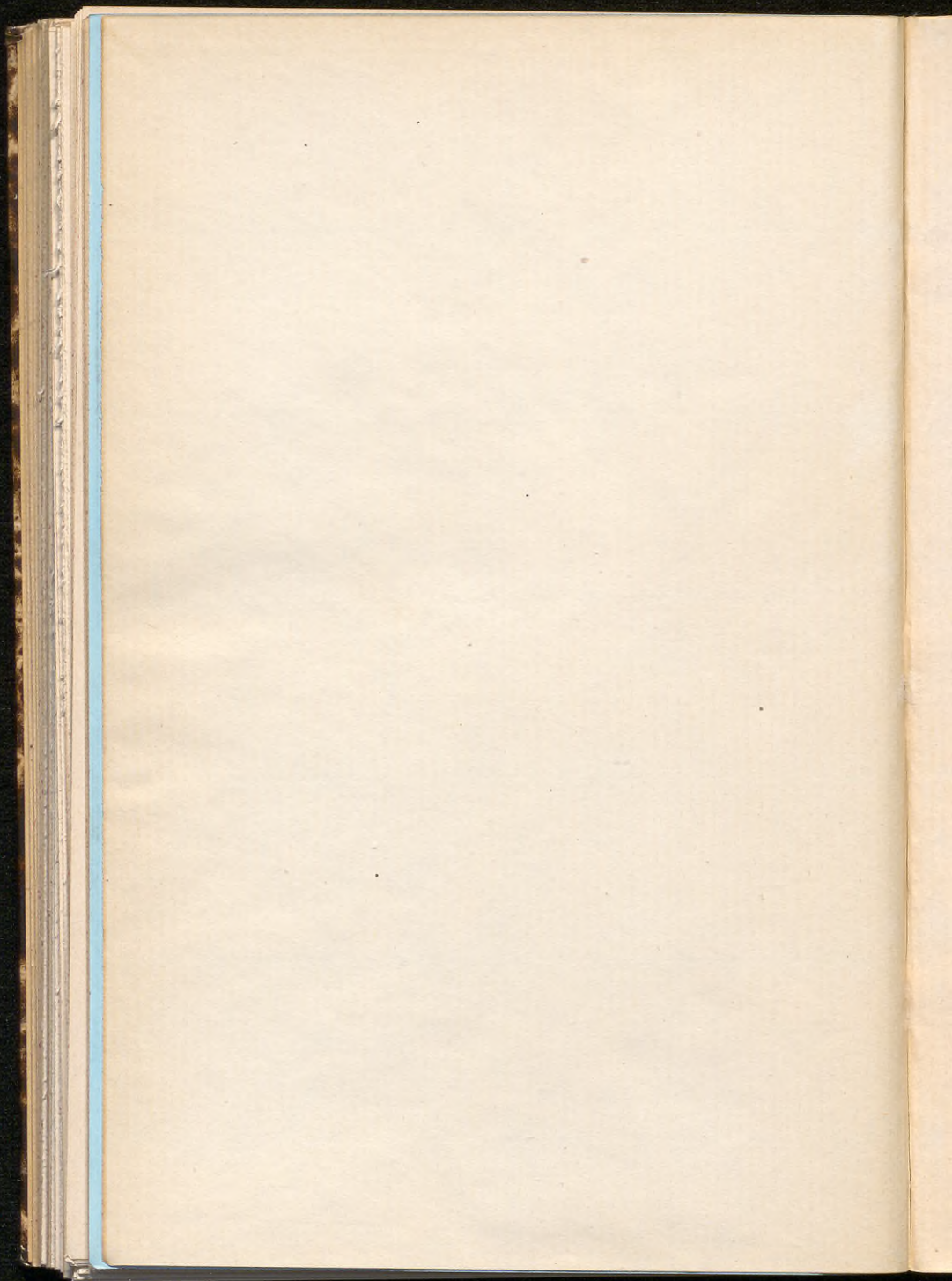

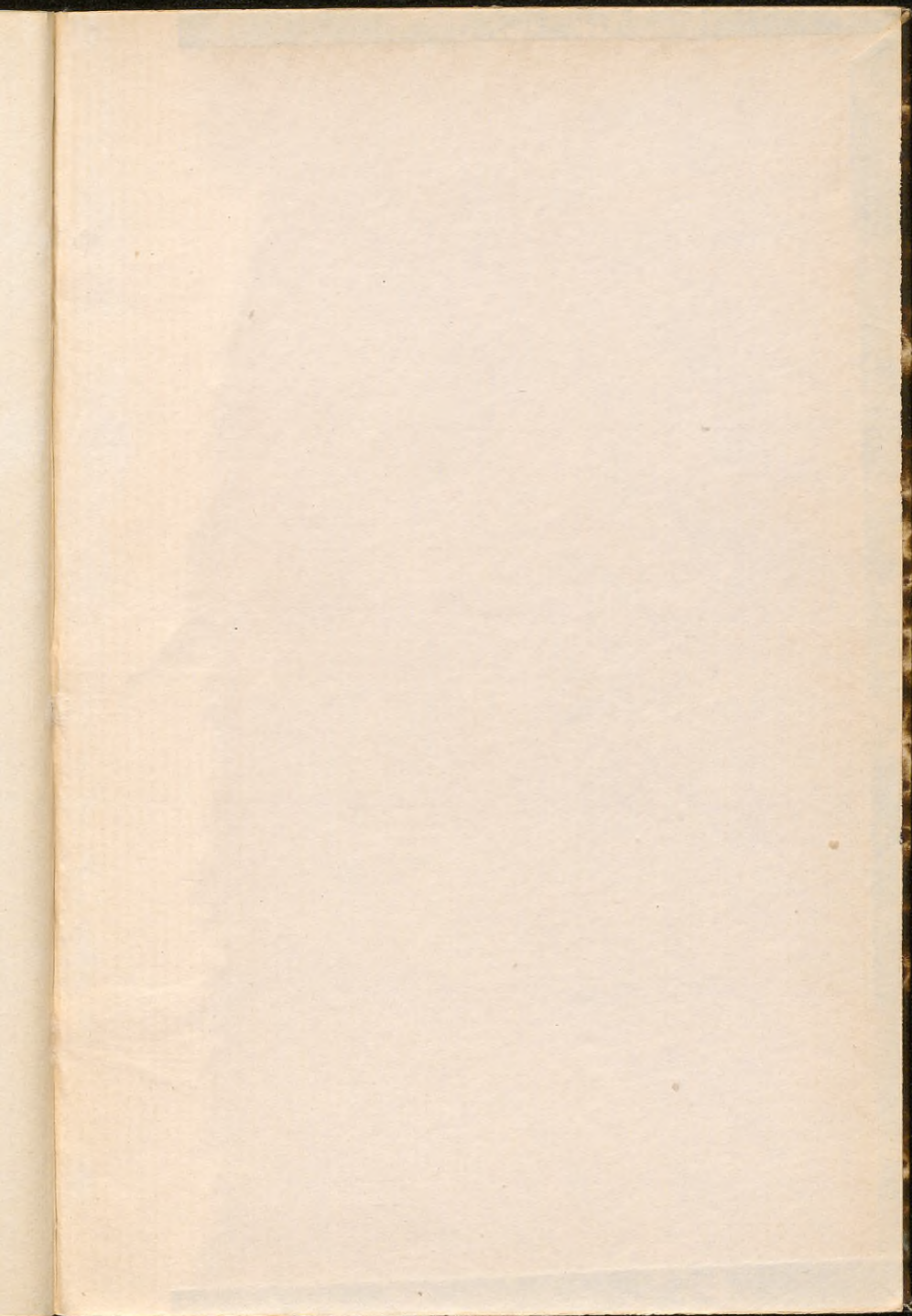

Tryckt i 150 exemplar.

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK

16000

002943968